МӘСЕЛЕ
2 Ақпараттық қауіпсіздікке қатаң бақылау қажет

НАРЫҚ
2 Баға тұрақты

ҚАУЛЫ
3 2020 жылға арналған Қызылорда облысы әкімінің бірінші кезектегі іс-қимыл жоспары туралы

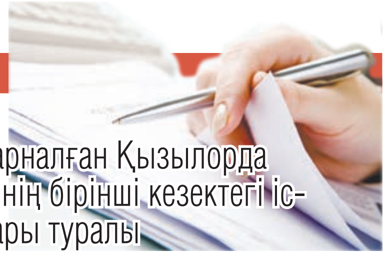

ТАНЫМ
4 «Пенициллин» ханым

Сыр бойы

Қызылорда облыстық қоғамдық-саяси газет • 1929 жылдың 1 шілдесінен шығады

№41 (19917)

19 наурыз, бейсенбі 2020 жыл

e-mail: syrboyi@yandex.kz / www.syrboyi.kz

Телефон арқылы сөйлесті

Қасым-Жомарт Тоқаев Шавкат Мирзиёевпен телефон арқылы сөйлесті.

Мемлекет басшылары коронавирус пандемиясының таралу жағдайын талқылап, осы індетке қарсы күреске байланысты қабылданған шаралар туралы ақпарат алмасты.

Шавкат Мирзиёев қазақстандық әріптесінің дер кезінде қабылдаған шұғыл шешімдері мен нәтижелі іс-қимылдарын қолдайтынын айтты.

Президенттер жоғары деңгейде ықпалдастық орнату және екі ел Үкіметтерінің жұмыстарын үйлестіру жайын да келісті. Сауда-экономикалық және гуманитарлық салалар бойынша ынтымақтастықты одан әрі нығайту туралы ортақ пікір айтылды.

Комиссия төрағасын қабылдады

Мемлекет басшысы Премьер-Министр, Төтенше жағдай режимін қамтамасыз ету жөніндегі мемлекеттік комиссия төрағасы Асқар Маминді қабылдады.

Мемлекеттік комиссияның төрағасы Нұр-Сұлтан және Алматы қалаларында карантиннің енгізілуі, экономика субъектілерін қолдау шаралары, коронавирус жұқтырғандардың пайда болу ықтималдығына өңірлердің дайындығы туралы айтты.

Президенттің пікірінше, фискалды саясатты тиімді жүзеге асыру мәселесіне баса мән беру керек. Бұл ретте Үкімет пен Ұлттық банктің үйлесімді іс-қимылдары аса маңызды.

Бейнебайланыста кеңес өткізді

Мемлекет басшысы Нұр-Сұлтан және Алматы қалаларының әкімдерімен бейнебайланыс арқылы кеңес өткізді.

Алтай Көлгінов елордадағы қазіргі ахуал және коронавирустың таралуына қарсы карантин енгізілуіне байланысты қабылданған шаралар жайында есеп берді.

Президент қала тұрғындарын ең қажетті тауарлармен және азық-түлікпен толық қамтамасыз етудің маңыздылығын атап өтті.

Мемлекет басшысы Нұр-Сұлтан қаласында орналасқан шет мемлекеттердің дипломатиялық өкілдіктері мен халықаралық ұйымдарға қатысты туындаған мәселелерді тез арада шешіп, тиісті көмек көрсету керектігін айтты.

Сондай-ақ, су тасқынын ерекше бақылауда ұстауды тапсырды.

Сонымен қатар Бақытжан Сағынтаев Алматы қаласының карантин енгізу жағдайына әзірлігі, қосымша дайындалған төсек-орындар саны, коронавирус індетінің таралуына қарсы күреске қажетті барлық ресурстар мен құралдарды жұмылдыру туралы баяндады.

Мемлекет басшысы еліміздің ірі мегаполисін азық-түлікпен қамтамасыз етуге байланысты мәселелердің шешілуіне ерекше көңіл бөлуді, сондай-ақ, әлеуметтік маңызы бар тауарлардың бағасын қатаң бақылауда ұстауды тапсырды.

Қасым-Жомарт Тоқаев Бақытжан Сағынтаевқа Алматы облысының әкімімен бірлесіп Алматы қаласында жұмыс істейтін өңір тұрғындарының мегаполиске қатынау мәселелерін пысықтау қажеттігін айтты.

ЕҢ БАСТЫСЫ – АДАМ САУЛЫҒЫ

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаевтың індетке қатысты үндеуінен кейін республикада сақтық шаралары күшейді. Облыс әкімі Қуанышбек Ысқақовтың төрағалығымен Президент үндеуіне орай шұғыл отырыс өтіп, жиында профилактикалық шараларға баса мән беру туралы айтылған еді.

Ержан ҚОЖАСОВ,
«Сыр бойы».

Дүйсенбіден басталған қауырт жұмыстың қарқыны үдей түспесе, кемімей тұр. Сол күннен бастап көпшілік іс-шараларға тыйым салынды, адамдар көп шоғырланатын орындарда санитариялық-дезинфекциялық режимді сақтауға қатаң тапсырмалар берілді. Халық денсаулығын қорғауда аталған жұмыстардың атқарылуы қалай? Аймақ тілшілері осы мақсатта ірі сауда орындары мен жылдам тағам әзірлейтін дәмханаларда болып, қойылған шектеулердің орындалуын көзбен көріп қайтты.

«Aray city mall» сауда орталығының әкімшілігі Мемлекет басшысы мен облыс әкімінің тапсырмасына сәйкес орталықтан жалға алынған сауда нүктелерінің иелеріне жалға алу ақысының төлем күндерін кейінге шегеріпті. Бұл да кәсіпкерлерге үлкен демеу болып тұр. Сонымен қатар, сауда орталығында жұмыс уақыты таңғы сағат 10.00-де басталып, кешкі 18.00-де тоқтайды.

– Кинотеатр мен балалар ойын-сауық орталығы, тамақтану орындары жұмысын тоқтатты. Ал, тұрғындар азық-түлігін қолайлы уақытта алуы үшін «Магнум» сауда орталығы мен дәріхана тәулік бойы жұмыс істеуде. Орталықта санитарлық қауіпсіздік, залалсыздандыру жұмыстары бұрынғыдан да күшейтілген, – дейді сауда орталығының қаржы жөніндегі директоры Жарқынбек Біржанов.

Қаладағы тұрғындар көп шоғырланатын сауда орындарының бірі – «Жайна» сауда үйі. Мұнда да санитарлық-ағарту жұмыстары жолға қойылған. Сатушылар толығымен арнайы бетпердемен қамтамасыз етіліп, келушілер үшін арнайы дезинфекция құралдары орналастырылыпты.

– Тазалық мәселесі бұрыннан жақсы, осы жағдайға қатысты әкімшілік тіпті күшейтті. Сауда жасау уақытымыз да шектелді. Расы керек, бұрынғыдай емес, халық аз келіп жатыр, сауда жоқ. Біз барлығына да түсіністікпен қараймыз. Барынша елмен біргеміз, – дейді сатушы Бақыткүл Сабытова.

Жылдам тағам әзірлейтін орындарда да келушілер санына шектеу қойылған. Әсіресе, жастар көп шоғырланатын «TSAR S BURGERS» дәмханасына барған біз бұны анық байқадық.

– Барлық талаптарды орындаудамыз. Әрбір жарты сағат сайын еден, терезе, орындық жабдықтар тазаланып, антисептикалық құралдар қойылды. Есік алдына індетке қатысты қорғану туралы парақшалар да ілінген. Келушілерге де ескертіледі. Сағат 22.00-де қонақтарды шығарып саламыз, – деді дәмхана әкімшісі Гүлшат Әшірматова.

Облыстық кәсіпкерлік және туризм басқармасы басшысының орынбасары Мұрат Тасқараев екі күн бойы 200-ден аса тамақтану орындарында жұмыс кестесіне кешкі (кешкі 22.00-ге дейін) қатысты түсіндірме жұмыстары тоқтаусыз жүргізілгенін айтты.

– Кафе, тойханаларда 50 адамға дейін ғана шектелген жиын болатын болса, оның өзі жаңағы біз айтып өткен уақытқа дейін ғана. Адам өмірі ең басты байлық екенінің ескеруіміз қажет. Түсіндірме жұмыстары жүргізілгеннен кейін, тапсырмаға аса мән бермеген кәсіпкерлік субъектілерімен заң аясында жұмыс істейтін боламыз. Алдымен әкімшілік айыппұл, тіпті, қылмыстық іс қозғалуы да әбден мүмкін. Ал енді шағын және орта бизнес өкілдеріне берілетін көмек туралы министрліктен тапсырма келген уақытта әлеуметтік желіге жариялайтын боламыз, – деді басқарма басшысының орынбасары Мұрат Тасқараев.

АСЫЛБЕК ШӘМЕНОВ – ЖАЛАҒАШ АУДАНЫНЫҢ ӘКІМІ

Асылбек Шәменов Жалағаш ауданының әкімі болып тағайындалды. Кеше облыс әкімі Қуанышбек Ысқақов өңірге арнайы барып, активке ауданның жаңа басшысын таныстырды.

Асылбек Өмірбекұлы 1978 жылы Жалағаш ауданында дүниеге келген. Абай атындағы Алматы мемлекеттік университетін «Халықаралық туризм», Қорқыт ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетін «Мұнай-газ кен орындарын игеру» және «Құрылыс» мамандықтары бойынша тәмамдаған.

Еңбек жолын 1999 жылы «Қызылорда интеграция» компаниясының менеджері ретінде бастап, 2007-2012 жылдары облыстық сәулет-құрылыс бақылау, сондай-ақ энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармаларында жауапты қызметтер атқарған. 2012-2018 жылдары кейінгі аталған басқармада басшының орынбасары, Қызылорда қаласы әкімінің орынбасары, 2018 жылдан осы кезге дейін облыстық жұмылдыру дайындығы басқармасының басшысы лауазымын атқарып келеді.

«Асылбек Өмірбекұлы өңірдің әлеуметтік-экономикалық және қоғамдық-саяси ахуалымен жақсы таныс. Басшылық тәжірибесі мол, өз жұмысын жоғары кәсіби деңгейде және шеберлікпен атқарып келе жатқан азамат. Сондықтан Мемлекет басшысының саясатын тиімді жүзеге асырып, Үкімет пен облыс әкімдігінің тапсырмаларын бұлжытпай орындап, Жалағаш ауданын одан әрі дамытуға аянбай жұмыс істейтіндігіне сенімдімін», – деді облыс әкімі. Қуанышбек Ысқақов ауданның бұрынғы басшысы Қайратбек Сәрсенбаевқа атқарған қызметі үшін алғыс білдіріп, басқа жұмысқа ауысуына байланысты қызметінен босату жөнінде шешім қабылдағанын жеткізді.

КЕШЕНДЕРДІҢ ҚАУІПСІЗДІГІ ПЫСЫҚТАЛДЫ

Облыс әкімі Қуанышбек Ысқақов кеше «Батыс Еуропа - Батыс Қытай» көлік дәлізіндегі бірқатар қызмет көрсету кешеніне барды. Төтенше жағдай кезіндегі қауіпсіздік шараларымен танысты.

Сырдария ауданындағы «Нұрлы-Жол» кешені 2 гектар аумақта орналасқан. Онда көлік жөндеу, жуу орындары, қонақ үй, кафе, 40 орындық мейманхана және көлік тұрағы бар. Кешенде санитарлық-дезинфекциялық және залалсыздандыру жұмыстары жүргізіліп тұрады. Бір мезетте тек 50 адамға ғана қызмет көрсетуі тиіс. Бұдан әрі аймақ басшысы аудандағы тағы бір нысан «Керуен» кешеніне аялдады. Мұнда қауіпсіздік талаптары қатаң сақталған. Аурудың алдын алу мақсатында уақытша шектеулер енгізілген. Сондай-ақ, облыс әкімінің тапсырмасы бойынша «Қызыл-Орда» қызмет көрсету кешенінде де тазалық, залалсыздандыру жұмыстары күшейтілген. Жауапты мекеме тарапынан күн сайын тексеру жүргізіледі. Аймақ басшысы аудан әкімі Руслан Рүстемов пен нысан иелеріне қауіпсіздікке баса мән беріп, вирустың таралуына жол бермеуді тапсырды.

«СБ» ақпарат.

КӨКТЕМГІ ЕГІН ҚАШАН БАСТАЛАДЫ?

Биыл Сыр өңірінде 183,1 мың гектарға егіс егу межеленіп отыр. Қазір оңтүстік аудандарда ерте егілетін дақылдарды орналастыру қолға алынса, басты дақыл – күріш егу 25 сәуірде басталады деп күтілуде. Егудің оңтайлы мерзімін Ы.Жақаев атындағы қазақ күріш ғылыми-зерттеу институты жасап шықты. Бұл жоспар Қызылорда қаласы мен аудандық ауыл шаруашылығы бөлімдері арқылы шаруашылық құрылымдарына жолданды.

Жергілікті диқандар биыл 88,2 мың гектар алқапқа күріш егеді деген жоспар бар. Сондай-ақ, елдегі ағайын 97,8 мың гектар дәнді, 6 гектар майлы, 61,6 мың малазықтық, 17,7 мың гектар картоп, көкөніс-бақша егеді. Былтырғы жылдың күз мезгілінде 4142 гектар күздік бидай егіліп, 65,1 мың гектар сүдігер айдалды.

Қазір егіске қажетті тұқым дайындау мәселесі толықтай шешімін тапқан. Шаруаларда 22948 тонна жоғары репродукциялы күріш тұқымы бар, ол қажетті мөлшерден 4%-ке артық. Оған қоса егіншілер 683 тонна жаздық бидай, 94 тонна арпа, 17,6 тонна сұлы, 32,7 тонна жүгері, 10,1 тонна тары, 274,4 тонна жоңышқа, 95, 2 тонна мақсары және 37,7 тонна соя тұқымын қамбаға жинап қойды.

– Өткен жылы күріш ғылыми-зерттеу институты мамандарымен бірігіп соя дақылы өндірістік негізде егілді. Айта кетерлігі, бұл дақылға іргелес мемлекеттерден сұраныс жоғары. Алғашқы тәжірибеміз өзінің тиімділігін көрсетті. Алдағы жылдарда соя дақылы көлемін арттыруды ойластырып отырмыз. Ол биылғы жылға 290 гектарға жоспарланған. Мамандар қант құмайы дақылын да өндірістік сынақтан өткізген болатын. Суармалы жердің тұздылығын төмендетіп, құнарлы мал азығы саналатын қант құмайының көлемін биыл 200 гектарға арттырамыз деген жоспар бар. Келешекте оның көлемін 3 мың гектарға жеткізу ойластырылуда, – деді облыстық ауыл шаруашылығы басқармасы басшысының міндетін атқарушы Сейілбек Нұрымбетов.

Сонымен қатар, биыл 144 гектар алма, 15 гектар жүзім және 5 гектар өзге де дақылдарды егуге мән беріледі. 2020 жылға дейін облыста 366,7 гектар алма, 2,2 гектар жүзім және 37,4 гектар өзге де жеміс ағаштары бар еді.

Қазір егінге қажетті минералдық тыңайтқыш пен жанармай мәселесі оң шешімін табуда. Бұл бағытта тиісті құрылымдармен келісім жасалған.

«СБ» ақпарат.

ТАҒАЙЫНДАУ

ЖАЛАҒАШ АУДАНЫНЫҢ ӘКІМІ

Қазақстан Республикасы Президенті Әкімшілігі мен облыс әкімінің және Жалағаш аудандық мәслихатының келісімімен Жалағаш ауданының әкімі лауазымына Шәменов Асылбек Өмірбекұлы тағайындалды.

Асылбек Өмірбекұлы 1978 жылы Жалағаш ауданында дүниеге келген. Абай атындағы Алматы мемлекеттік университетін «Халықаралық туризм», Қорқыт ата атындағы Қызылорда мемлекеттік университетін «Мұнай-газ кен орындарын игеру» және «Құрылыс» мамандықтары бойынша бітірген.

Еңбек жолын 1999 жылы «Қызылорда интеграция» компаниясының менеджері ретінде бастаған.

2007-2012 жылдары облыстық мемлекеттік сәулет-құрылыс бақылау, сондай-ақ облыстық энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармаларында жауапты қызметтер атқарған.

2012-2018 жылдары облыстық энергетика және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық басқармасы басшысының орынбасары, Қызылорда қаласы әкімінің орынбасары, 2018 жылдың мамыр айынан бастап осы кезге дейін облыстық жұмылдыру дайындығы басқармасының басшысы лауазымын атқарып келді.

ОБЛЫС ӘКІМІНІҢ ЖАСТАР САЯСАТЫ МӘСЕЛЕЛЕРІ ЖӨНІНДЕГІ ШТАТТАН ТЫС КЕҢЕСШІСІ

Облыс әкімінің жастар саясаты мәселелері жөніндегі штаттан тыс кеңесшісі лауазымына Ералиев Мағжан Абзалұлы тағайындалды.

Мағжан Абзалұлы 1989 жылы туған. Әл Фараби атындағы Қазақ ұлттық университетін бітірген.

Еңбек жолын 2013 жылы «Алтын Орда» компаниясының менеджері ретінде бастаған.

2018 жылдан бастап осы кезге дейін «Абзал и К» толық серіктестігінің директоры лауазымында қызмет атқарып келеді.

ОБЛЫС ӘКІМІНІҢ БАСПАСӨЗ ХАТШЫСЫ

Облыс әкімінің баспасөз хатшысы лауазымына Мыңбаев Рауан Ерұзақұлы тағайындалды.

Рауан Мыңбаев 1993 жылы дүниеге келген. Жоғары білімді. Журналист, экономист, құқықтанушы. Еңбек жолын облыстық «Қазақстан-Қызылорда» телеарнасында бастап, 2014 жылы республикалық «Хабар 24» телеарнасының Қызылорда облысындағы меншікті тілшісі қызметіне тағайындалған. Соңғы жылдары «Хабар 24» телеарнасының Нұр-Сұлтан қаласындағы орталық бөлімінде «Президенттік пул» сапында арнайы тілші болып еңбек етті. Сыр елі жастарына арналған «Сыр үміті» сыйлығын иемденген. Былтыр Қазақстан Республикасы Президентінің БАҚ өкілдеріне арналған грантымен марапатталды.

«БАЙҚОҢЫР» ӘЛЕУМЕТТІК-КӘСІПКЕРЛІК КОРПОРАЦИЯСЫ» АКЦИОНЕРЛІК ҚОҒАМЫ БАСҚАРМА ТӨРАҒАСЫНЫҢ ОРЫНБАСАРЫ

«Байқоңыр» әлеуметтік-кәсіпкерлік корпорациясы» акционерлік қоғамы басқарма төрағасының орынбасары лауазымына Мүслімов Ерлік Ерғалиұлы тағайындалды.

Ерлік Ерғалиұлы 1989 жылы туған, өткен жылы республика бойынша Президенттік жастар кадрлық резервіне енген 300 тұлғаның бірі.

Қазақ-Британ техникалық университеті, сондай-ақ, «Болашақ» бағдарламасы бойынша Ұлыбританиядағы Уорвик университетін бітірген.

2014 жылдан бастап осы кезге дейін «Шлюмберже-Лоджелко» компаниясының аға инженері лауазымында қызмет атқарып келді.

АҚПАРАТТЫҚ ҚАУІПСІЗДІККЕ ҚАТАҢ БАҚЫЛАУ ҚАЖЕТ

Қоғамда түрлі талқыға түсіп, ешкімді де бей жай қалдырмаған Қордайда орын алған қайғылы оқиғаларға қатысты Президент тарапынан тиісті тез арада шешімдер қабылданды, оқиға салдарын жою мақсатында үкіметтік комиссия құрылып, зардаптарды қалпына келтіруге көмек көрсетілуде. Біз мұны толық қолдаймыз.

Айта кетуіміз керек, посткеңестік көптеген елдерге қарағанда елімізде ұзақ жылдар бойы ірі этносаралық қақтығыстарға жол бермей келдік. Өйткені отыз жылға жуық бойы тәуелсіздігіміздің ең бір басты ұстанымы да мемлекет құрушы ұлт пен өзге этностардың татулығы мен бірлігі болды. Оның үстіне Қазақстанда этникалық аз топтарға барлық жағдай жасалған. Дегенмен де, кез келген полиэтникалық мемлекетте этносаралық қақтығыстар болып тұратыны өкінішті-ақ. Этносаралық қатынас – өте нәзік дүние, оны бүлдіру оңай, қалыпқа келтіру қиын. Мемлекеттің басты байлығы – онда тұрып жатқан халықтың бірлігі мен татулығы. Егер татулық болмаса ең алдымен зардап шегетін осы мемлекетті құрушы ұлты.

Елімізді алаңдатқан Қордайдағы оқиғалар әлі де болса шешімін таппай келе жатқан өте күрделі мәселелердің жылдар бойы қордаланып қалғанын айтуымыз керек. Ешбір жанжал мен қақтығыстар аяқ астынан пайда болмайтыны анық. Әуелі олардың белгілі бір индикаторлары қалыптасады. Сондықтан да оның алдын ала көре біліп, оған жол бермеудің әрекеті жасалуы керек еді. Олардың ең негізгісі ауыл-аймақтардағы жастар арасындағы жұмыссыздық, әлеуметтік теңсіздіктердің кедейшілікке, ал олардың өз кезегінде төзбеушілік, кінәмшілдік, ретсіз айыптауына, психологиясына, этникалық топтар арасындағы билікке негізделген әлеуметтік қайшылықтарға алып келетіні сөзсіз. Қоғамдағы ауыр тұрмыстан қажыған, әлеуметтік тұрмыстарына ашынған азаматтар кейбір әділетсіздік, жауапсыздық, заңдық шешімдерін таппай жүрген мәселелер, құқық қорғау органдарына, билікке деген халықтың бір тобының сенімсіздігі, жемқорлықтың кесірінен пайда болатын реніш, ашу-ызалар, Қордай оқиғасынан анық көрініс берді. Бізде осы кезге дейін ішкі саяси қатынастар мен тұрақтылықты қамтамасыз ету және этностармен талдау өз дәрежесінде жүргізілген жоқ. Этникалық қатынастар, этносаралық түсіністік пен достық шынайы сезімдерден гөрі кешегі Кеңес дәуірінен мұра болып қалған құрғақ насихаттаушылық пен жалаң ұрандардан құрылған.

Сонымен қатар елдегі этностарды біріктіру арқылы қазақстандық бірегейлік қалыптастыру мақсатына жете алмадық. Анклав ретінде өмір сүріп келе жатқан этностардың тұрмыс-тіршілігі, таным-түсінігі, тарихқа, мемлекетке көзқарасы әртүрлі болғандықтан, олардың жас ұрпақтары қазақ қоғамының құндылықтарына толыққанды бейімделіп кете алмауда. Алайда олардың барлығы – қазақ елінің азаматтары.

Тәуелсіз еліміздің либералды ұлттық, көп этносты шиеленіссіз қоғам ретінде дамыту үшін елде өмір сүріп жатқан түрлі этникалық топтардың интеграциясы мен олардың біртұтас мемлекет құрушы ұлттың айналасына жұмылуына бағытталған саясат жүргізудің кешенді іс-шаралары қабылдануы керек деп есептейміз. Оның ішінде этникалық топтардың қоныстық, социомәдени, ағартушылық, оқшаулануына жол бермейтіндей сипатта ұйымдастыру, түрлі этникалық топтың өкілдері арасынан халық саны көп аймақтардан тұрғындары аз өңірлерге қоныс аудару бағдарламасына, еңбек көші-қонына қатысушыларды ынталандыру да қарастырылуы керек. «Серпін» бағдарламасын да тиімді пайдаланған жөн. Сонымен бірге этностар тұратын жерлерге мемлекет әрдайым мониторинг жасап, ондағы ономастика, тіл және т.б. қордаланған дүниелерді бақылап, сараптап отыру қажет.

Қордай оқиғасы елімізде мемлекеттік тіл мәселесінің өзекті екенін тағы бір көрсетті. Елімізде 2011-2020 жылдарға арналған тілдерді дамыту бағдарламасы бойынша 2020 жылы мемлекеттік тілді Қазақстан халықтарының 95 пайызы еркін меңгеру керек еді, өкінішке орай миллиардтаған қаржы бөлінген осы бағдарлама өз нәтижесін бермеді. Бұған кім жауап береді? Қалыптасқан демографиялық жағдайға байланысты қазақ тілі тек мемлекеттік қана емес, ұлтаралық тілге айналатын кезеңге жеткенін барлығымыз көріп отырмыз. Қазақстан 130-дан астам ұлт пен этностарға ортақ мекен бола алғанымен, қазақ тілі осы кезге дейін олар үшін ортақ тіл бола алмағаны аса өкінішті. Мемлекет, тарих, тіл – тұтас ұғымдар. Бізде мемлекет тарихын, тілін білмейтін, қазақ мәдениеті мен оның ұлттық құндылықтарына құлықсыз қарайтын этнос өкілдерінің кейбір буындары өсіп келе жатқандығы байқалады. Сондықтан мемлекет тұтастығы мен бірлігі үшін ортақ құндылықтар қалыптастырып, ұлттық рухани бағдарламаларды түрлі диаспоралар арасында кеңінен насихаттап отыру қажет.

Үкімет тарапынан қабылданып жатқан әлеуметтік-экономикалық іс-шаралар бұқара халықтың жағдайын жақсартуға әлі де жеткіліксіз. Халық өз тұрмыстарының нақты түзелгенін толыққанды сезінді деп айта алмаймыз. Еліміздегі ең төменгі жалақы мен ең төменгі күнкөріс деңгейін арттырудың тетіктері жасалуы керек.

Әлеуметтік желі – қоғамдағы әрбір адамның ешбір ерекшелігіне қарамастан өз ойын білдіретін ашық алаңға айналды. Өтірік пен шынайы ақпаратты ажырату үлкен мәселе болып тұр. Қарапайым адами құндылықтар, мейірімділік пен жанашырлық, ар-намыстың орнына қатыгездік, жек көрушілік, шыдамсыздық, қорлаушылық сияқты адамзат баласының ең жаман қасиеттері алға шыққаны өкінішті. Алайда еркіндік бар да, есіріктік бар. Әлеуметтік желілер мен мессенжерлерде, бейне және аудиоматериалдарда еліміздің тәуелсіздігі мен тұтастығына қауіп төндіретін және ұлттық араздық пен алауыздықты қоздыратын арандатушылық материалдар, елдің билік органдарының қадір-қасиетін түсіретін лақап айыптаулар мен өсек-аяндар, бейпіл сөздер мен көріністер етек алып бара жатыр.

Сондықтан да Үкімет еліміздің ақпараттық қауіпсіздігіне барынша назар аударып, қасақана жалған ақпарат таратып, халықты тәртіпсіздікке шақыратын кез келген арандатушылыққа құқықтық негізде қатаң жаза қолдануды қатайту керек деп есептеймін.

Мұрат БАҚТИЯРҰЛЫ,
Сенатор.

ТӨТЕНШЕ ЖАҒДАЙ: ІНДЕТКЕ ҚАРСЫ ІС-ШАРАЛАР

ҚОҒАМДЫҚ ТӘРТІПКЕ ҚЫРАҒЫЛЫҚ ОРНАДЫ

Елімізде төтенше жағдай режимі жариялануына байланысты заң талаптарына сәйкес шектеу шаралары енгізілді. Мақсат – азаматтардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету. Ал, режимді бұзғандар заң алдында жауап беретін болады. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен брифингте облыстық прокуратура басшысының бірінші орынбасары Талғат Әлібаев айтты.

Айдана ЖҰМАДИНОВА,
«Сыр бойы».

Бүгінде қоғамдық тәртіп қатаң бақылауға алынған. Стратегиялық маңызы бар объектілерде қауіпсіздік шаралары күшейтіліп, адамдар көп жиналатын орындардың қызметінде шектеу қойылды. Ойын-сауық, спорттық, басқа да бұқаралық іс-шараларды өткізуге тыйым салынды. Мемлекеттік шекарадағы өткізу пункттерінде азаматтардың кіріп-шығуына шектеулер енгізілді.

– Төтенше жағдайдың жариялануына байланысты режимді бұзғаны үшін Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 476-бабымен, ал төтенше жағдай кезінде құқықтық тәртіпті бұзуға итермелейтін әрекеттері үшін ӘҚБтК-нің 478-бабымен әкімшілік жауаптылық қаралған.

Бұған қоса, мемлекеттің заңмен қорғалатын мүдделеріне елеулі зиян келтіру қаупін төндіретін, бұқаралық ақпарат құралдарын немесе телекоммуникация желілерін пайдалана отырып және төтенше жағдай кезінде көрінеу жалған ақпарат таратқаны үшін Қылмыстық кодекстің 274-бабымен қылмыстық жауаптылық қаралған, – деді Т.Әлібаев.

Жиын барысында, сондай-ақ, сала маманы облыс тұрғындары тек мемлекеттік органдардың ресми мәліметтеріне сүйену қажеттігін жеткізді.

БАҒА ТҰРАҚТЫ

Биылғы І тоқсанға бекітілген әлеуметтік маңызы бар азық-түлік тауарлар бағасының шекті мәнінен өнімдердің бөлшек саудада бағасы 15% жоғарылаған жоқ. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен баспасөз конференциясында ауыл шаруашылығы басқармасы басшысының міндетін атқарушы Сейілбек Нұрымбетов мәлімдеді.

– Бүгінгі күні тұрақтандыру қорында 1199,9 тонна өнім бар. Қазіргі уақытта астық нарығындағы қалыптасқан қымбатшылық жағдайға байланысты өңірлік тұрақтандыру қорына алынған ұн әлеуметтік нан пісіретін наубайханаларға төмен бағада берілуде. Ресми статистикаға сәйкес бөлке нанның орташа бағасы – 71,5 теңге. Әлеуметтік дүкендерде нан 55 теңгеден, – деді Сейілбек Серғазыұлы.

Сондай-ақ, биыл кәсіпкерлік субъектілерге несие беру жаңа қағидасына сәйкес әлеуметтік нанның бағасын тұрақтандыру, ұн өндіруші кәсіпорындардың үздіксіз ұнмен қамтамасыз етуіне, астық қорларын қалыптастыру үшін жергілікті бюджеттен 100 млн теңге бөлінді. Бүгінде облыс орталығында 26 әлеуметтік дүкен жұмыс істейді. Жыл ішінде 20 дүкен салу жоспарлануда.

Төтенше жағдайға байланысты, тауарөндірушілер өнімдерін делдалсыз сату мақсатында барлық әлеуметтік дүкендерді тікелей тауар өндірушілерге және көтерме сауда субъектілеріне, жеке кәсіпкерлерге беру жұмыстары жүргізілуде. Мұнан өзге, әлеуметтік дүкендердегі өнімдердің бағасына апта сайын мониторинг жүргізіліп, тұрақты бақылауға алынған.

– Мониторинг бойынша нарықта картоптың орташа бағасы – 120 теңге, жуа – 80 теңге, сәбіз – 100 теңге болса, әлеуметтік дүкендерде картоп – 83 теңге, жуа – 75 теңге, сәбіз 82 теңгеден сатылуда. Сондай-ақ, тұрақтандыру қорына қарасты Қызылорда қаласындағы әлеуметтік дүкендерде наубайханалардың босату бағасында нан 55 теңгеден сатылса, макаронның келісі – 150, күріш – 200, қант – 170, бірінші сортты ұн – 122 және өсімдік майының литрі 340 теңгеден сатылуда. Жұқпалы вирустың таралу қаупі салдарынан өнімдер тапшылығын болдырмау және АҚШ доллары курсының өсуіне байланысты іс-шаралар жасалуда. Бұл ретте әлеуметтік маңызы бар тауарлар бағасының жағдайын реттеу үшін тұрақтандыру қорына қосымша қажетті 537,6 млн теңгеге 3903 тонна өнім сатып алу жоспарланды, – деді Сейілбек Серғазыұлы.

Тұрақтандыру қорының өнімдерін сапалы сақтау үшін, сыйымдылығы 2000 тонналық қойма құрылысы аяқталған. Қазіргі уақытта қойма пайдаланылуда.

Айта кету керек, ҚР Ауыл шаруашылығы министрлігі тарапынан ауыл шаруашылығы өнімдерін ел аумағына алып келуге және Қазақстан арқылы транзиттеуге шектеу енгізілген жоқ.

«СБ» ақпарат.

КӘСІПКЕРЛІКТІ ҚОЛДАУ БӘСЕҢДЕМЕЙДІ

2020-2025 жылдары облыста 550,5 млрд теңгені құрайтын 21 жоба іске асырылады. Қазіргі уақытта 4 жоба игерілуде. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен брифингте облыстық индустриялық-инновациялық даму басқармасының басшысы Ринат Сұлтангереев мәлімдеді.

– Азаматтардың өмірі мен денсаулығының қауіпсіздігін қамтамасыз ету мақсатында, төтенше жағдайдың алдын алу бойынша шектеу шаралары енгізілді. Осыған орай, елімізде отандық кәсіпкерлерді қолдау және жаңа жұмыс орындарын ашу мақсатында қосымша 300 млрд теңге бөлінеді. Сондай-ақ, елдегі жағдайды түзеу мақсатында күнделікті тұтынатын және өзге де сервистік қызмет көрсететін орындардың жұмысына жергілікті кәсіпкерлердің күшін жұмылдыру қолға алынбақ, – деді Ринат Қалдыбекұлы.

Сатып алу заңдылықтарына қарамастан, жергілікті тауар өндірушілерден тікелей сатып алу мүмкіндігі қарастырылған.

Сондай-ақ, төтенше жағдайға байланысты мұнай-газ кен орындарында өндірістің тоқтауына жол бермеу үшін вахталық ауысымда жұмыс істеушілердің мерзімін 28 күнге ұлғайту шаралары қабылдануда. Бұл шара қызметкерлер арасында вирустың тарауына жол бермеу мақсатында жүргізілуде.

«СБ» ақпарат.

100-ДЕН АСТАМ ШЕТЕЛДІК ОБЛЫСҚА КІРГІЗІЛГЕН ЖОҚ

Аймақта шетелдік жұмыс күшін тартатын 22 кәсіпорын бар. Қазіргі таңда облыс аумағында жұмыс істеуге рұқсат берілген 196 шетелдік маманның тек 87-сі жұмыс істеуде. Олардың 85-і Қытай азаматы болса, АҚШ пен Сербия елінің бір-бір азаматы бар. Ал, қалған 109 шетел азаматы облысқа кіргізілмеді. Бұл туралы өңірлік коммуникациялар қызметінде өткен баспасөз конференциясында облыстық жұмыспен қамтуды үйлестіру және әлеуметтік бағдарламалар басқармасы басшысының орынбасары Гаухар Калмакова мәлімдеді.

– Өңірде қазақ-қытай ынтымақтастығы аясында 2 инвестициялық жоба жүзеге асырылуда. Бұлар – шыны және цемент зауыттары. Сондай-ақ, зауыттарға шетелдік жұмыс күшін тарту инвестициялық келісім-шарт аясында жүргізіледі, – деді Гаухар Амангелдіқызы.

Бүгінде цемент зауытында 214 адам жұмыспен қамтылған. Оның ішінде, инвестициялық жоба аясында рұқсат алған 35 қытай азаматы бар. Бұған қоса, өткен жылдың желтоқсан айында 32 қытай азаматы еңбек демалысына шығып, елдеріне оралды. Қазіргі уақытта бұл зауытта үш шетел азаматы жұмыс істеуде. Айта кетейік, еңбек демалысына шыққан қытай азаматтарына елге кіруге рұқсат берілмеді.

Сондықтан инвестор жұмысын қазақстандық компанияларға беру жоспарлануда. Бұл жағдайда кадр қажеттілігі жергілікті еңбек нарығы есебінен өтелетін болады.

Қазіргі таңда Қазақстан-Қытай шекарасындағы жағдайға байланысты қытай мамандарының келе алмауына сәйкес шыны зауытының іске қосылу мерзімі шілде айынан жылжытылуы мүмкін.

«СБ» ақпарат.

Қызылорда облысы әкімдігінің 2020 жылғы 04 наурыздағы № 178 қаулысы

2020 жылға арналған Қызылорда облысы әкімінің бірінші кезектегі Іс-қимыл жоспары туралы

«Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы» Қазақстан Республикасының 2001 жылғы 23 қаңтардағы Заңының 27-бабының 1-тармағының 1) тармақшасына сәйкес Қызылорда облысының әкімдігі **ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:**

1. Қоса беріліп отырған 2020 жылға арналған Қызылорда облысы әкімінің бірінші кезектегі Іс-қимыл жоспары осы қаулының қосымшасына сәйкес бекітілсін.

2. Іс-шаралар жоспарын іске асыруға жауаптылар:

1) Іс-қимыл жоспарының мүлтіксіз және уақытылы орындалуын;

2) тоқсан сайын, есепті тоқсаннан кейінгі айдың 10-на дейін Іс-қимыл жоспарының орындалуы бойынша ақпаратты «Қызылорда облысының экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы» мемлекеттік мекемесіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

3. «Қызылорда облысының экономика және бюджеттік жоспарлау басқармасы» мемлекеттік мекемесі Іс-қимыл жоспарының орындалу барысы туралы ақпаратты тоқсан сайын, есепті тоқсаннан кейінгі айдың 15 дейін «Қызылорда облысы әкімінің аппараты» мемлекеттік мекемесіне ұсынуды қамтамасыз етсін.

4. Осы қаулының орындалуын бақылау Қызылорда облысы әкімінің орынбасары Б.Д.Жахановқа жүктелсін.

5. Осы қаулы ол қойылған күнінен бастап күшіне енеді және жариялауға жатады.

Қызылорда облысының әкімі Қ. Ысқақов.

Қызылорда облысы әкімдігінің 2020 жылғы «04» наурыздағы № 178 қаулысымен бекітілген

2020 жылға арналған Қызылорда облысы әкімінің бірінші кезектегі Іс-қимыл жоспары

2020 жылға арналған Қызылорда облысы әкімінің бірінші кезектегі Іс-қимыл жоспарының мақсаттары, басымдықтары және міндеттері 2019 жылдың 2 қыркүйегіндегі «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты Қазақстан Республикасы Президентінің Жолдауына, мемлекеттік бағдарламаларға, сонымен қатар, ағымдағы жоспарлау құжаттарына сәйкес айқындалған.

Осыған сәйкес облыс әкімінің бірінші кезектегі Іс-қимыл жоспарының негізгі 10 басымдықтары айқындалды:

1. Макроэкономикалық тұрақтылықты сақтау:
Индустрияландыру;
Агроөнеркәсіп кешені;
2. Қолайлы бизнес климатты қамтамасыз ету;
3. Экономика салаларын цифрландыру және жобалық менеджмент шеңберінде жобаларды іске асыру;
4. Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау;
5. Адами капиталды дамыту (білім беру, денсаулық сақтау, спорт, мәдениет, этносаясат, қоғамдық тәртіп және басқалар);
6. Көлік және тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды жаңғырту:
Сумен жабдықтау және су бұру;
Газбен жабдықтау;
Электрмен жабдықтау;
Жылумен жабдықтау;
Көлік және жолдар;
7. Тұрғын үй құрылысы;
8. Экология;
9. Су тасқынына қарсы іс-шаралар;
10. Аумақтық даму:
Облыс орталығы – Қызылорда қаласының дамуы;
Байқоңыр қаласын дамыту;
Тірек елді мекендерді дамыту.

	1. Макроэкономикалық тұрақтылықты сақтау
	Индустрияландыру
1.	«Қарапайым заттар экономикасы» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қызылорда қаласында кемінде 7 жобаны, өңір аудандарында кемінде 4 жобаны іске асыруды қамтамасыз ету
2.	Жергілікті қамту бойынша облысқа бекітілген нысаналы индикаторларға (KPI) қол жеткізуді қамтамасыз ету
3.	«Байкен-U» ЖШС өндірістік қуаттарын жаңғырту мақсатында жобалық жұмыстардың басталуын ұйымдастыруға жәрдемдесу
4.	«Қазақстандық индустрия және экспорт орталығы» АҚ-ға облыстың шикізаттық емес секторының экспорттаушы кәсіпорындарының өнімдерін беруді қамтамасыз ету (Қызылорда қ., Арал ауданы - кемінде 3 өнімінен, Шиелі, Қазалы аудандары - кемінде 2 өнімінен, Қармақшы, Сырдария, Жалағаш, Жаңақорған аудандары - 1 өнімінен)
5.	Облыстың индустриялық аймақтарында орналасқан 5 жобаны (шыны зауыты, күріш өңдеу цехы, көкөніс сақтау қоймасы, жылыжай, асыл тұқымды сиырларды өсіру және т.б. сүт өндіру) іске қосуды ұйымдастыру
6.	Кәсіпкерлікті қолдаудың өңірлік картасы аясында кемінде 9 жаңа индустриялық - инновациялық инвестициялық жобаны енгізу бойынша жұмыстар жүргізу
7.	Қызылорда облысына инвесторларды тарту және инвестициялық ахуалды жақсарту жөніндегі кеңестің 4 отырысын өткізу
8.	ҚР Премьер-Министрі мен облыс әкімі арасында қол қойылған меморандум шеңберінде 481 млрд теңге сомаға негізгі капиталға салынған инвестициялардың жоспарланған көлеміне қол жеткізуді қамтамасыз ету
9.	«Арал сода» ЖШС кальцийленген сода зауытын газдандыру және электр желілерін жүргізу үшін республикалық бюджеттен қаражат бөлу мәселесін ҚР ҰЭМ-мен пысықтау
10.	Қызылорда облысы Қазалы ауданы Әйтеке би кентінің көлік-сауда логистикалық орталығын инфрақұрылыммен қамтамасыз ету (сумен жабдықтау, тауарлардың сыртқы желілері, кәріз, телефондандыру, электрмен жабдықтау, газбен жабдықтау)
11.	«Арал сода» ЖШС кальцийленген сода зауытына кірме темір жол тұйығын салуды және телефондандыруды бастауды қамтамасыз ету
12.	«Қармақшы Құс» ЖШС құс фабрикасына электрмен жабдықтау және сумен жабдықтау желілерінің құрылысын бастау мәселесін пысықтау
13.	«РЗА» ЖШС мал шаруашылығы фермасына электрмен жабдықтау желілерінің құрылысын бастауды және аяқтауды қамтамасыз ету
14.	«Қызылорда облысы Қазалы ауданында Ақсуат учаскесінде 1200 бас ІҚМ-ға арналған мал шаруашылығы өнімдерін өндіру, қайта өңдеу және сату кешені. 2 кезең (сумен жабдықтау)» жобасының МС-мен ЖСҚ әзірлеу
15.	Қармақшы ауданында қуаты жылына 1500 тонна құс еті өндіретін құс фабрикасының құрылысын жалғастыру және пайдалануға беруді қамтамасыз ету
16.	Қазалы ауданында 1200 басқа арналған мал шаруашылығы кешені мен сүт өңдеу зауытының ІІ кезеңін пайдалануға беруді қамтамасыз ету
17.	«Арал Сода» ЖШС-нің «Қуаттылығы жылына 300 мың тонна кальцийленген сода өндіретін зауыт» құрылысын бастау мәселесін пысықтау
18.	Қызылорда қаласында мал сою пунктін жаңғырту және ет комбинатын салу жобасының құрылысын жалғастыруды ұйымдастыру
19.	Жаңақорған ауданындағы «Шалқия» кен орнында тау-кен байыту комбинатының құрылысын бастау мәселесін пысықтау
20.	Арал ауданында қуаттылығы жылына 130 мың тонна түйе сүтінен құрғақ ұнтақ өндіретін зауыт құрылысын бастауды қамтамасыз ету
21.	Қызылорда қаласында жоғары қысымды шыны пластик желілік және сорғы-компрессорлық құбырларды өндіру зауытын салуды бастау үшін шаралар қабылдау
22.	Арал ауданында балықты терең өңдеу зауытын және пластикалық қайық өндіру цехын пайдалануға беруді қамтамасыз ету
23.	Қызылорда қаласында тұзды өңдеу, қайта өңдеу және байыту бойынша өнеркәсіп кешенін салуды бастау мәселесін пысықтау
24.	Жаңақорған ауданында томат пастасын өндіретін зауыт салу мәселесін пысықтау
25.	Индустрияландыру картасына енгізіліп іске асырылған кемінде 18 жобаның «жоспарлы қуатқа» шығуы бойынша шаралар қабылдау
26.	2020 жылға белгіленген 600 млн. теңге шеңберінде геобарлау жұмыстарын бастау мақсатында ҚР ҮКҚБК-мен мәселені пысықтау және Шу-Сарысу, Сырдария және Оңтүстік Торғай ойпаттарында геобарлау жұмыстарын жүргізу үшін 2020 жылы және одан кейінгі жылдары республикалық бюджеттен қосымша қаржы бөлу жөніндегі жұмысты жалғастыру
27.	Арал ауданында «Дана» тау-кен байыту комбинатындағы қуаттылығы сағатына 5 мың тонна кварц құмын өндіру және байыту кешенін жүзеге асыруды бастау
28.	Арал ауданында «Арал Тұз» АҚ-на ұнтақ тұз өндіретін цехты іске қосуды қамтамасыз ету
29.	Шетелдік және жергілікті инвестицияларды тарту мақсатында роуд-шоу іс-шараларын өткізу (шет елдерге, Қазақстан Республикасының өңірлеріне және т.б.)
	Агроөнеркәсіп кешені
30.	Ауыл шаруашылығындағы негізгі капиталға салынған инвестициялар көлемінің 2019 жылғы деңгейге қарағанда кемінде 10,0%-ға өсуін қамтамасыз ету
31.	Ауыл шаруашылығы өнімінің жалпы өнімдерінің 2019 жылғы деңгейге қарағанда 3,5%- ға өсуін қамтамасыз ету
32.	Ауыл шаруашылығы саласында еңбек өнімділігін 16,9%-ға арттыруды қамтамасыз ету
33.	Ауыл шаруашылығы өнімдері экспортының 10%-ға өсуін қамтамасыз ету
34.	Инвестициялық жобаларды іске қосу жолымен қайта өңделген сүт өнімдерін 4%-ға, ет өнімдерін 2,5%-ға, балық өнімдерін 6,5%-ға арттыру
35.	Тартылған инвестициялық салымдардың көлемін 40%-ға дейін ұлғайту
36.	Егістікті әртараптандыру бағытында өсірілетін майлы және азықтық дақылдардың егіс алқаптарын ұлғайту мақсатында соя алқабын 250 га дейін және қант қызылшасын 100 га-ға дейін жеткізу
37.	Су үнемдейтін технологияларды, тамшылатып суару мен ылғал үнемдейтін технологияларды пайдалана отырып, ауыл шаруашылығы дақылдарын 100 га дейін өсіруді кеңейту жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру
38.	Ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілердің машина-трактор паркін 4%-ға жаңарту бойынша жұмыс жүргізу
39.	Отандық күріштің бәсекеге қабілетті сорттарының көлемін 12%-ға жеткізу
40.	Шиелі ауданының «Сыр агро и К» ЖШС сүт-тауар фермасының құрылысын жалғастыру
41.	Облыстың сүт-тауар фермасы үшін сүтті бағыттағы асыл тұқымды ірі қара малды импорттау есебінен сүтті бағыттағы асыл тұқымды малдың үлес салмағын 3%-ға арттыру
42.	«Сыбаға» бағдарламасы шеңберінде шетелден етті бағыттағы асыл тұқымды ірі қара малды және асыл тұқымды қойларды сатып алу жолымен асыл тұқымды малдың үлес салмағын арттыру, соның ішінде ІҚМ -2,5%-ға, қой -15,1%-ға
43.	Азық-түлік тауарларының өңірлік тұрақтандыру қорын қалыптастыруды және оларды сауда орындары мен әлеуметтік дүкендер арқылы сатуды ұйымдастыруды жалғастыру
44.	Көтерме-тарату орталығын салу мәселесін пысықтау
45.	Мақсаты бойынша пайдаланылмаған немесе заңнаманы бұза отырып пайдаланылған, мемлекет меншігіне қайтарылған жерлерді ауыл шаруашылық айналымына қайта енгізу
46.	Тауарлы ауыл шаруашылығы өндірісін жүргізу үшін 60,0 мың га жерді пайдаланушыларға тапсыру
47.	Қызылорда қаласының шекараларын қайта бекіту және жерге орналастыру жұмыстарын жүргізу
48.	Мақсаты бойынша пайдаланылмаған немесе Қазақстан Республикасы заңнамасын бұза отырып пайдаланылып жатқан ауыл шаруашылық жерлерін мемлекет меншігіне қайтаруға бақылауды күшейту
	2. Қолайлы бизнес климатты қамтамасыз ету
49.	Бизнес ортаны жандандыру мақсатында кемінде 100 жобаға «Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті дамыту мен қолдаудың мемлекеттік бағдарламасы аясында несие бойынша пайыздық мөлшерлемені субсидиялауды қамтамасыз ету
50.	Бизнес ортаны жандандыру мақсатында «Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті дамыту мен қолдаудың мемлекеттік бағдарламасы аясында несие бойынша ішінара кепілдендіру кемінде 50 жоба болуын қамтамасыз ету
51.	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті дамыту мен қолдаудың мемлекеттік бағдарламасы аясында шағын кәсіпкерлік субъектілерінің жаңа бизнес-идеяларын іске асыру үшін кемінде 15 жобаға, оның ішінде жас кәсіпкерлердің кемінде 10 жобасына мемлекеттік гранттар беру
52	Жұмыссыз және өзін-өзі жұмыспен қамтыған азаматтарды, микро, шағын және орта бизнес субъектілерін кәсіпкерлікті дамытуға қатысты мемлекеттік және аумақтық бағдарламаларға тартуды қамтамасыз ету
53.	Мемлекеттік бағдарламалар аясында көзделген шағын несиелендіру құралдарын пайдалана отырып, ауылдар мен қалаларда кәсіпкерлікті дамыту үшін, әсіресе, кәсібін бастайтындар үшін шағын несие ресурстарының қолжетімділігін қамтамасыз ету
54.	Кәсіпкерлікті дамыту бойынша «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасымен, «Қызылорда» аймақтық инвестициялық орталығы» микроқаржы ұйымы» жауапкершілігі шектеулі серіктестігімен, «ҚазАгро» ҰБХ» акционерлік қоғамының қаржы институттарымен және басқа да кәсіпкерлікті қолдаудың қаржы институттарымен қарым-қатынас тәжірибесін жалғастыру
55.	Жастар мен мүмкіндігі шектеулі азаматтарға арналған түрлі жеке кәсіпорындар мен мекемелер жетекшілерімен кемінде 7 іс-шаралар (бизнес-стартаптар, байқаулар, кездесулер, брифингілер, сұхбат және т.б.) ұйымдастыруды қамтамасыз ету
56.	Кәсіпкерлік саласындағы өзекті мәселелерді талқылау үшін жергілікті атқарушы органдарының бизнес-қауымдастық өкілдерімен тоқсан сайын кездесулер өткізіп тұру
57.	«Бизнестің жол картасы-2025» бизнесті қолдау мен дамытудың мемлекеттік бағдарламасы және «Нәтижелі жұмыспен қамту және жаппай кәсіпкерлікті дамыту 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» бағдарламасы аясында кәсіпкерлік негіздеріне оқытуды ұйымдастыру
58.	Бизнесті жүргізудің шарттарын жақсарту мақсатында «бір терезе» қағидасы бойынша кемінде 11000 қызметтер көрсету
59.	Облыста 5 сауда объектілерін құру жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру
60.	Қызылорда қаласында Испаниядан технологиялық жабдықтың шеф-монтажында қолданылатын 2,157 га «Жылыжай кешенін электрмен жабдықтау» жобасы бойынша жұмыстарды жалғастыру
61.	Қызылорда облысының аумағында жол бойындағы қызмет көрсету және автотуризм саласында көрсетілетін қызметтердің сапасы мен санын арттыру мақсатында «Батыс Еуропа-Батыс Қытай» автокөлік дәлізінің бойындағы жол бойы кешенді сервистерінен кем дегенде 3 нысанды пайдалануға беру
62.	Қызылорда облысына кемінде 50 000 турист, оның ішінде 3000 резидент емес туристерді тарту
63.	Жаңақорған ауданында 88 орындық заманауи шипажайдың құрылысын аяқтау
64.	Азық-түлік емес тауарлар мен ЖЖМ өнімдерінің бөлшек саудадағы бағаларының күнделікті мониторингін қамтамасыз ету және қолданыстағы заңнамаға сәйкес бағаның негізсіз өсуіне жол бермеу жөнінде шаралар қабылдау
	3. Экономика салаларын цифрландыру және жобалық менеджмент шеңберінде жобаларды іске асыру
65.	Тұрғындардың цифрлық сауаттылық деңгейін 81,5 пайызға дейін арттыруды қамтамасыз ету
66.	Қызылорда облысының өңірлік геоақпараттық жүйесін әзірлеу және енгізу бойынша жобаны жүзеге асыруды бастау
67.	Баламалы түрде мемлекеттік орган/Мемлекеттік корпорация/портал арқылы көрсетілетін мемлекеттік қызметтердің 55% электронды түрде көрсетілуін қамтамасыз ету
68.	Қызылорда облысының жергілікті атқарушы органдарында жобалық басқару моделін одан әрі қолдануды қамтамасыз ету
	4. Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау
69.	Қазақстан Республикасында мүгедек адамдардың құқықтарын қамтамасыз ету және тұрмыс сапасын жақсарту жөніндегі 2025 жылға дейінгі Ұлттық жоспарының өңірде іске асырылуын қамтамасыз ету
70.	Қызылорда облысында аға буын азаматтарының өмір сүру сапасын арттыру жөніндегі 2018-2020 жылдарға арналған Кешенді жоспарды іске асыруды қамтамасыз ету
71.	Мүмкіндігі шектеулі адамдар үшін елді мекендерде «кедергісіз орта» құру бойынша шаралар қабылдауды жалғастыру
72.	Аз қамтылған отбасылардан шыққан балаларға өңірге қажетті мамандықтар бойынша жоғары оқу орындарында білім алу үшін әлеуметтік көмекті бөлуді жалғастыру (облыс әкімінің гранты)
73.	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017-2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасын жүзеге асыруды жалғастыру
74.	Қызылорда облысында бейресми жұмыспен қамтылғандарды заңдастыру және жұмыс орындарын құру бойынша 2019-2021 жылдарға арналған Жол картасын жүзеге асыруды жалғастыру
75.	Көпбалалы және аз қамтылған отбасыларға қосымша қолдау шараларын ұсыну үшін 2019-2021 жылдарға арналған өңірлік Әлеуметтік жол картасын жүзеге асыруды жалғастыру
76.	Жұмыссыздық деңгейін 4,7 пайызға дейін түсіру бойынша шаралар қабылдау
77.	12 мыңнан астам тұрақты жаңа жұмыс орындарын құруға ықпал жасауды жалғастыру
78.	Тоқсанына кемінде 1 реттен облыстық үш жақты комиссияның отырыстарында әлеуметтік әріптестік, әлеуметтік және еңбек қатынастарын реттеу мәселелерін қарау
79.	Қазақстан Республикасы заңнамаларымен қарастырылған аз қамтылған азаматтарға әлеуметтік жәрдемақының уақытылы және толыққанды төленуін жалғастыру
80.	Әлеуметтік келісімшарт негізінде жаңа форматта атаулы әлеуметтік көмек алатын еңбекке қабілетті отбасы мүшелерін жұмыспен қамтуға жәрдемдесу бойынша белсенді шаралар қабылдауды қамтамасыз ету
81.	Жаңғырту нәтижесінде қызметкерлер санын өзгертуді жоспарлап отырған облыстың ірі кәсіпорындары қызметкерлерінің басқарылатын ағыны бойынша Жол картасын іске асыруды қамтамасыз ету
82.	Мекемелер мен кәсіпорындарда Қазақстан Республикасының Еңбек кодексіне енгізілген өзгерістер мен толықтырулар туралы құқықтық түсіндірме жұмыстарын жүргізуді қамтамасыз ету
83.	Облыс кәсіпорындарында еңбекті қорғау және еңбек қауіпсіздігін жақсарту жөнінде қосымша шаралар қабылдау
84.	Еңбек заңнамасы бұзылуы фактілеріне, оның ішінде жұмыс берушілер тарапынан жалақының уақытылы төленбеуіне жедел әрекет ету
85.	Облыстық кәсіподақ орталығымен бірлесіп, облыс аумығындағы мекемелер мен кәсіпорындарда ұжымдық шарттардың жасалуы мен орындалуына мониторинг жүргізу
	5. Адами капиталды дамыту (білім беру, денсаулық сақтау, спорт, мәдениет, этносаясат, қоғамдық тәртіп және басқалар)
	Білім беру
86.	Мемлекеттік-жекешелік әріптестік шеңберінде 400 орындық жатақхана салу және пайдалануға беру жұмыстарын жалғастыру
87.	Облыс мектептерін 80 пайызға дейін жаңа модификациялы пәндік кабинеттермен қамтамасыз ету (физика, биология, химия)
88.	2020 жылдың 1 қыркүйегіне облыс мектептерін бейнебақылау жүйелерімен қамтамасыз ету
89.	Инклюзивті білім беру үшін жағдай жасаған мектептердің үлесін 60 пайызға дейін жеткізу (арнайы педагогтармен қамтамасыз ету, кабинеттер ашу)
90.	«Жас маман» жобасы аясында 4 колледждің материалдық-техникалық базасын нығайтуды қамтамасыз ету (И.Әбдікәрімов атындағы Қызылорда аграрлық-техникалық жоғары оқу колледжі, М.Ықсанов атындағы Қызылорда политехникалық колледжі, Шиелі индустриалды-аграрлық колледжі, Қазалы аграрлық-техникалық колледжі)
91.	Жалағаш ауданы М. Шаменов атындағы ауылдық округінің 140 орындық №34 орта мектебінің құрылысын аяқтау
92.	Жаңақорған ауданы Жаңақорған кентінде 600 орындық мектеп құрылысын жалғастыру
93.	Арал ауданы Арал қаласында Оқушылар үйі ғимаратының құрылысын жалғастыру
94.	Қызылорда қаласының «Арай» шағын ауданында 280 орындық балабақша құрылысын аяқтау
95.	Жаңақорған ауданы Жаңақорған кентіндегі Майбекет шағын ауданында 300 орындық мектептің құрылысын бастау
96.	Қармақшы ауданында балалардың демалуына арналған жазғы-қысқы лагерьдің құрылысын жалғастыру
97.	Қазалы ауданы, Ақсуат ауылы, Майлыбас ауылдық округінің 90 орындық балабақша құрылысын аяқтау
98.	Сырдария ауданы Айдарлы ауылындағы емхана ғимаратын балабақша етіп қайта жаңғыртуды аяқтау
	Денсаулық сақтау
99.	Қазалы ауданы Әйтеке би кентінде 250 келушіге арналған емхана құрылысын бастау
100.	Жалағаш ауданы Жалағаш кентінде 100 төсектік аудандық аурухана құрылысын жалғастыру
101.	Арал ауданы Сексеуіл кентінде 40 төсектік ауылдық аурухана құрылысын жалғастыру
102.	«Қызылорда қаласында донация жоспары жылына 7000 облыстық қан орталығын салу» жобасының мемлекеттік сараптамасымен қоса ЖСҚ әзірлеуді қамтамасыз ету
103.	Орталық мемлекеттік органдармен «Қызылорда қаласында 500 төсектік көп бейінді облыстық аурухана салу» жобасын қаржыландыру мәселесін пысықтау
104.	Күтілетін өмір сүру ұзақтығын (барлық негізгі себептер бойынша өлім-жітімді төмендету арқылы) 73,21 жасқа дейін арттыру жөнінде шаралар қабылдау
105.	Әлеуметтік маңызы бар аурулар (қант диабеті, қан айналымы жүйесінің аурулары, глаукома, сүт безінің ісіктері, жатыр мойны) бойынша скринингтік зерттеулер жүргізуді жалғастыру
106.	ММС жүйесіндегі облыс халқының мәртебесін анықтауды аяқтау (01.01.2020 мәртебесі жоқ тұлғалар - 21 655 адам)
107.	Тұрғындарды тұрғылықты жері бойынша емханаға ММС жүйесінде бекітуді аяқтау (01.01.2020 бекітілмеген - 23 551 адам)
108.	Арал ауданының Шижаға, Шиелі ауданының Ортақшыл, Алмалы, Ә. Тәжібаев, Тартоғай, Жаңақорған ауданының Жаңарық ауылдарында МЖӘ шеңберінде 6 дәрігерлік амбулатория құрылысын аяқтау
	Спорт
109.	Халықтың спорт инфрақұрылымымен қамтамасыз етілуі жағдайында «1000 адамға арналған спорттық алаңдар саны» көрсеткішін 2020 жылы 39,5 пайызға жеткізу
110.	2020 жылы Токио қаласында (Жапония) өтетін Олимпиада ойындарына 2 жолдама алуын қамтамасыз ету
111.	Қызылорда қаласының Сүлейменов №69 мекенжайындағы №6 облыстық мамандандырылған балалар мен жасөспірімдер олимпиадалық резерв мектебіне жататын футбол алаңын қайта жаңартуды жүргізу
112.	«Қармақшы ауданы Ақай ауылында және Жалағаш, Жосалы, Шиелі кенттерінде дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің құрылысы» жобаларының мемлекеттік сараптамасымен бірге ЖСҚ әзірлеу
113.	Қармақшы ауданы Ақай ауылында және Жалағаш ауданы Жалағаш кентінде дене шынықтыру-сауықтыру кешендерінің құрылысын бастауды қамтамасыз ету
	Мәдениет
114.	Абай Құнанбаевтың 175 жылдығына арналған іс-шараларды ұйымдастыру
115.	Қазақстан Республикасының еңбек сіңірген қайраткері, «Құрмет», «Парасат» ордендерінің иегері, композитор Кеңес Дүйсекеев атындағы «Туған жер» орындаушылардың халықаралық конкурсын және Қазақстанның еңбек сіңірген қайраткері, әнші-композитор Батырхан Шүкенов атындағы «Отан-Ана» жас орындаушылардың республикалық конкурсын ұйымдастыру
116.	Облыстың тарихи-мәдени мұралары бойынша жұмыстар жүргізу
117.	«Сырдария өзенінің сол жақ жағалауында Қазақ музыкалық драма театрын салу» жобасы бойынша қажетті құжаттамаларды әзірлеу жұмыстарын жүзеге асыру
118.	Қазалы ауданы Әйтеке би кентінде 600 орындық мәдениет үйінің құрылысын жалғастыру
	Ішкі саясат
119.	Қолданыстағы бағдарламалар шеңберінде «Қызылорда облысының әлеуметтік-экономикалық, қоғамдық-саяси жағдайын ақпараттық сүйемелдеу жөніндегі Медиа-жоспарға» сәйкес мемлекеттік қолдаудың құралдары мен тетіктері туралы кеңінен ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын ұйымдастыру
120.	Елбасы Н.Ә.Назарбаевтың «Болашаққа көзқарас: қоғамдық сананы жаңғырту» бағдарламалық мақаласын ақпараттық сүйемелдеу жөніндегі жұмыстарды жүргізуді қамтамасыз ету
121.	Президент Қ.К.Тоқаевтың «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты Қазақстан халқына Жолдауын ақпараттық сүйемелдеу жөніндегі жұмыстарды ұйымдастыру
122.	Халықпен коммуникацияның тиімді жүйесін жолға қою үшін халықпен тікелей кері байланыс үшін әлеуметтік желілерде тұрақты жұмыс істейтін алаңдардың жұмыс істеуін қамтамасыз ету
	Жастар саясаты
123.	Еріктілер жылына арналған Кешенді іс-шаралар жоспарын іске асыру бойынша шаралар қабылдау
124.	Жастардың жоғары патриоттық санасын тәрбиелеу және дамыту мақсатында облыстық патриоттар форумын өткізу
125.	Ауыл жастарын жандандыру, еңбекке, кәсіп пен қоғамдық белсенділікке тарту мақсатында ауыл жастарының слетін өткізу
126.	Жастар арасында кәсіпкерлік санасын және дағдыларын қалыптастыру мақсатында «KyzylordaBusinessHub» стартап жобалар байқауын ұйымдастыру
127.	NEET (жұмыс істемейтін және есепке алынбаған жастардың үлесі) санатындағы жастардың үлесін кем дегенде 0,2 пайызға төмендету бойынша шаралар қабылдау
128.	Ресей Федерациясы Үкіметінің бюджеті есебінен оқыған қызылордалық түлектердің кемінде 65 пайызын жұмыспен қамтуды үйлестіруді қамтамасыз ету
	Қоғамдық тәртіп
129.	Облыс аумағында қоғамдық тәртіпті сақтау мен азаматтардың қауіпсіздігін қамтамасыз етуге бақылауды күшейту
130.	Қылмыстарды ашу деңгейін ұлғайтуды, қылмыстылық деңгейін төмендетуді, оның ішінде жасөспірімдер қылмысын азайтуды қамтамасыз ету
131.	Қазақстан Республикасында діни экстремизм мен терроризмге қарсы іс – қимыл жөніндегі 2018-2022 жылдарға арналған мемлекеттік бағдарламаны іске асыру үшін жедел басқару орталығының (ЖБО) бейнекамераларын ауыстыру және жаңарту, арттехқұрылғыларды, жылдамдық режимін тіркеудің стационарлық жүйелерін, зияткерлік қиылыстарды сатып алу жолымен Полиция департаментін материалдық-техникалық базамен қамтамасыз ету
132.	Қызылорда облысы Шиелі аудандық ішкі істер бөлімінің әкімшілік ғимаратына уақытша ұстау бөлмелеріне арналған жапсаржай құрылғысына қайта жаңартуды аяқтау
133.	Қызылорда облысы Қармақшы аудандық ішкі істер бөлімінің әкімшілік ғимаратына уақытша ұстау бөлмелеріне арналған жапсаржай құрылғысына қайта жаңартуды аяқтау
134.	Қызылорда қаласында қалалық ішкі істер басқармасының әкімшілік ғимаратына уақытша ұстау бөлмелеріне арналған жапсаржай құрылғысына қайта жаңартуды аяқтау
135.	Қызылорда облысы Ішкі істер департаментінің әскери және мамандандырылған даярлығына арналған оқу-жаттығу полигонының құрылысын аяқтау
136.	10 мың халыққа шаққанда қылмыстылық деңгейін 90 бірліктен асырмауды қамтамасыз ету
137.	100 зардап шеккен адамға шаққандағы жол-көлік оқиғаларынан қайтыс болғандар санын 18,5 бірлікке дейін төмендету
	6. Көлік және тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды жаңғырту
	Сумен жабдықтау және су бұру
138.	Қызылорда облысы, Арал ауданы, Шөміш станциясының сумен жабдықтау желісін қайта жаңарту және кеңейтуді бастау
139.	Қызылорда облысы Шиелі ауданы Тартоғай елді мекенінің сумен қамту жүйелерінің және бас су қоймасының құрылысын аяқтау
140.	Қызылорда облысы Шиелі ауданы М.Шоқай (Сұлутөбе) елді мекенінің сумен қамту жүйелерінің және бас су қоймасының құрылысын аяқтау
141.	Қызылорда қаласы, Жалағаш ауданы Қаракеткен ауылдық округі Далдабай елді мекенінде ауыз су жүйесін қайта жаңғыртуды аяқтау
142.	Қызылорда облысы, Жалағаш ауданы, Таң ауылдық округі Жаңақоныс елді мекеніндегі ауыз су жүйесін қайта жаңғыртуды аяқтау
143.	Қызылорда облысының Талап кен орны учаскесінде жер асты суларының қорларын қайта бағалау мақсатында қосымша барлауды қамтамасыз ету
	Газбен жабдықтау
144.	«Қармақшы ауданының Төретам кентінде газ жеткізу құбырының және орамішілік газ тарату желілерінің құрылысы» жобасының мемлекеттік сараптамасымен бірге ЖСҚ әзірлеуді бастау
145.	«Қармақшы ауданы Ақай елді мекенінде газ жеткізу құбырының және орамішілік газ тарату желілерінің құрылысы» жобасының мемлекеттік сараптамасымен бірге ЖСҚ әзірлеуді бастау
146.	Қызылорда облысы Қармақшы ауданы Жосалы кентінде газ жеткізу құбырының және орамішілік газ тарату желілерінің құрылысын аяқтау
147.	Қызылорда облысы Сырдария ауданы Тереңөзек кентінде газ жеткізу құбырының және орамішілік желілерінің құрылысын аяқтау
148.	Жақсықылыш кентінде газ жеткізу құбырының және орамішілік газ тарату желілерінің құрылысын аяқтау
149.	«Тереңөзек - АГРС-тен Жалағаш ГРП-ға дейін 1,2 МПа жоғары қысымды газ құбырын және Жалағаш кентінің орамішілік газбен жабдықтау желілерін салуды аяқтау»
150.	Жаңақорған ауданы Жаңақорған кентінде орамішілік газ құбыры желілерінің құрылысын аяқтау (жеткізу)
151.	«Қызылорда газ тарату жүйесі» шаруашылық жүргізу құқығындағы коммуналдық мемлекеттік кәсіпорнын құру
	Электрмен жабдықтау
152.	«Қармақшы ауданы Жосалы кентіндегі 220/35/10 кВ «Жосалы» ҚС қайта жаңарту» жобасын аяқтау
153.	Жалағаш ауданының 6 елді мекенін (Аққыр, Жаңадария, Мәдениет, Аққұм, Жаңаталап, Бұқарбай батыр) электрмен жабдықтау бойынша жұмыстар жүргізу
154.	Еуропа Қайта Құру және Даму Банкімен ынтымақтастық шеңберінде Шиелі ауданының және Қызылорда қаласының шет аймақтарының электр желілерін жаңғырту жобасын іске асыруды аяқтау
155.	Өңірлік энергетикалық компанияны ірілендіру бойынша жұмыстарды жалғастыру («ҚЭТТК» АҚ): «Шиелі-Энергосервис» ЖШС электр желілерін «ҚЭТТК» АҚ балансына беру
156.	Электр энергетикасының иесіз объектілерін коммуналдық меншікке беру бойынша жұмысты жалғастыру
157.	«Қызылорда облысы Шиелі ауданы Шиелі кентінде көшелерді жарықтандыру желілерін қайта жаңғырту және пайдалануға беру» МЖӘ жобасы аясында бастау
158.	«Қызылорда облысы Жаңақорған ауданы Жаңақорған кентінде көшелерді жарықтандыру желілерін қайта жаңғырту және пайдалануға беру» МЖӘ жобасы аясында бастау
	Жылумен жабдықтау
159.	«Арал ауданы Арал қаласындағы Т.Шевченко атындағы №13 орта мектеп пен Н.Крупская атындағы №14 мектеп-лицейдің жылу жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы аясында бастау
160.	«Арал индустриалды-техникалық колледжі мен Арал қаласындағы №2 облыстық мамандандырылған санаториялық мектеп-интернатының жылу жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы бойынша аяқтау
161.	«Арал аудандық архиві мен Айтеке би кентіндегі амбулаториялық-емханалық қызметі бар Қазалы аудандық орталық ауруханасының жылу жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы бойынша аяқтау
162.	«Шиелі индустриалды-аграрлық колледжі мен Шиелі кентіндегі №3 облыстық балаларды оңалту орталығының жылу жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы бойынша аяқтау
163.	«Шиелі кентіндегі амбулаториялық-емханалық қызметі бар Шиелі аудандық орталық ауруханасы мен Шиелі аудандық архивінің жылу жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы бойынша аяқтау
164.	«Жаңақорған аграрлы-техникалық колледжі мен Жаңақорған ауданы әкімінің аппараты әкімшілік ғимаратының жылу жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы бойынша аяқтау
165.	«Жаңақорған кентіндегі амбулаториялық-емханалық қызметі бар Жаңақорған аудандық орталық ауруханасы мен Жаңақорған аудандық архивінің жылу жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы бойынша аяқтау
166.	«Қызылордажылуэлектрорталығы» МКК №1 когенерациялық газтурбиналық электр станциясы газтурбиналық қозғалтқышын күрделі жөндеу бойынша жұмыстар жүргізу
	Көлік және жолдар
167.	Жақсы және қанағаттанарлық жағдайдағы облыстық және аудандық маңызы бар автомобиль жолдарының үлесін 70 пайызға дейін жеткізу
168.	Қазалы ауданының Әлсейіт учаскесінде «Қазалы-Көларық-Бекарыстан би-Жаңақұрылыс» автомобиль жолының 33 шақырымында Сырдария өзені арқылы өтетін көпір өткелінің құрылысын аяқтау
169.	Жалағаш ауданындағы «Жалағаш-Жосалы» облыстық маңызы бар автомобиль жолының 0-27 шақырымына орташа жөндеуді жалғастыру
170.	Қазалы ауданының «Қожабақы-Бекарыстан би» аудандық маңызы бар автомобиль жолының 25 шақырымындағы темір бетон көпірін қайта жаңартуды аяқтау
171.	Қазалы ауданы Әйтеке би кентіндегі Сәтбаев көшесіне қайта жаңарту жүргізу
172.	Қазалы ауданы Әйтеке би кентінде Ғабдуллин көшесін қайта жаңартуды жүргізу
173.	Жаңақорған ауданындағы «Келінтөбе-Қандөз-Көктөбе» облыстық маңызы бар автомобиль жолының 0-47 шақырымына күрделі жөндеуді жалғастыру
174.	Арал ауданындағы аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Бекбауыл» автомобиль жолының 1,2 шақырымына орташа жөндеуін аяқтау
175.	Қазалы ауданының «Қазалы-Қожабақы-Бозкөл-Қаукей» аудандық маңызы бар автомобиль жолын күрделі жөндеуді жалғастыру (45-76 шақырым)
176.	Арал ауданындағы аудандық маңызы бар «Арал қаласына кірме жол» автомобиль жолын орташа жөндеуді жалғастыру
177.	Қазалы ауданының «Қазалы-Қожабақы-Бозкөл-Қаукей» аудандық маңызы бар автомобиль жолының 0-16 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
178.	Қазалы ауданының «Қазалы-Қожабақы-Бозкөл-Қаукей» аудандық маңызы бар автомобиль жолының 16-30 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
179.	Аудандық маңызы бар «Қожабақы-Бекарыстан би» автомобиль жолының 0-18 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
180.	Жалағаш ауданы «Самара-Шымкент-Мәдениет-Мақпалкөл-Жаңаталап-Аққыр» автомобиль жолының Оңтүстік коллекторындағы көпірді қайта жаңартуды аяқтау
181.	Арал ауданындағы «Ақлақ-Қаратерең» аудандық маңызы бар автомобиль жолының 4,9 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
182.	Қазалы ауданында аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Байқожа» автомобиль жолының 0-2,68 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
183.	Қазалы ауданында аудандық маңызы бар «Қазалы қаласын айналып өту» автомобиль жолдарының 0-5 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
184.	Қазалы ауданында аудандық маңызы бар «Әйтеке би-Басықара-Водокачка» автомобиль жолдарының 0-7 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
185.	Қазалы ауданында аудандық маңызы бар «Әйтеке би кенті - Қазалы қаласы-Шағала» автомобиль жолдарының 0-4 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
186.	Қазалы ауданында аудандық маңызы бар «Әйтеке би кентінің кірме жол» автомобиль жолдарының 0-6 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
187.	Қазалы ауданында аудандық маңызы бар «Әйтеке би кентінің айналма жолы» автомобиль жолдарының 0-6 шақырымына орташа жөндеуді аяқтау
188.	Сырдария ауданындағы «Қызылорда-Әуежай-Қоғалыкөл-Шіркейлі» автомобиль жолының 0-8 шақырымына, 13,5-18 шақырымына күрделі жөндеуді аяқтау
189.	Сырдария ауданындағы «Бесарық елді мекеніне кірме жол» автомобиль жолының 6 шақырымына күрделі жөндеуді аяқтау
190.	Шиелі ауданындағы аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Майлытоғай» автомобиль жолының 2,6 шақырымына орташа жөндеуін аяқтау
191.	Арал ауданындағы «Самара-Шымкент-Жақсықылыш-Тоқабай-Абай» аудандық маңызы бар автомобиль жолына (15-42,8, 42,8-70,6 шақырымдарына) орташа жөндеуін аяқтау
192.	Шиелі ауданындағы «Самара-Шымкент» 6,5 шақырымдарына (ПК 1921-1927,5) аудандық маңызы бар М-32 «Самара-Шымкент» автомобиль жолын қайта жаңарту
193.	Қармақшы ауданындағы облыстық маңызы бар «Жалағаш-Жосалы» автомобиль жолының бұзылған учаскелеріне күрделі жөндеу жүргізу
194.	Қызылорда облысының «Қызылорда-Жалағаш-Самара-Шымкент» автомобиль жолының 26+850 шақырым, 76+300 шақырым, 90+150 шақырымдардағы апаттық көпірлерге күрделі жөндеу жүргізу
195.	«Самара-Шымкент-Қамыстыбас-Аманөткел-Бөген» облыстық маңызы бар автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (32,9-42 шақырым)
196.	Жаңақорған ауданындағы «Самара-Шымкент-Жаңақорған-Түгіскен-Келінтөбе» облыстық маңызы бар автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (65-76 шақырым)
197.	Шиелі ауданында облыстық маңызы бар «Самара-Шымкент-Жеміс-Жидек» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу
198.	Арал ауданындағы «Тоқабай елді мекеніне кірме жол» аудандық маңызы бар автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу
199.	Арал ауданындағы аудандық маңызы бар «Қаратерең-Жаңақұрылыс» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (0-23, 88 шақырым)
200.	Арал ауданындағы аудандық маңызы бар «Бөген-Ақлақ» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (0-20, 52 шақырым)
201.	Жаңақорған ауданында аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Бесарық станциясы» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу
202.	Жаңақорған ауданында аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Жайылма» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу
203.	Жалағаш ауданында аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Мәдениет-Т.Жүргенов-Жаңаталап-Аққыр» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (0-9,4 шақырым)
204.	Жалағаш ауданында аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Еңбек-Есет батыр-Жаңадария» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (8,0-20,3 шақырым)
205.	Жалағаш ауданындағы «М-32 Самара-Шымкент-Жаңадария» аудандық маңызы бар автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (0-5 шақырым)
206.	Сырдария ауданындағы «Қызылорда-Қоғалыкөл-Шіркейлі» аудандық маңызы бар автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (33-39 шақырым)
207.	Сырдария ауданындағы аудандық маңызы бар «Қызылорда-Қоғалыкөл-Шіркейлі» автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу (41-47 шақырым)
208.	Сырдария ауданындағы ұзындығы 5 шақырым (0-5 шақырым) «А.Тоқмағамбетов елді мекеніне кірме жол» аудандық маңызы бар автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу
209.	Шиелі ауданындағы «Жиделіарық елді мекеніне кірме жол» аудандық маңызы бар 4 шақырым автомобиль жолына орташа жөндеу жүргізу
210.	Қазалы ауданындағы аудандық маңызы бар «Әйтеке би – Қазалы» автомобиль жолын қайта жаңарту
211.	Қазалы ауданындағы ұзындығы 6,2 шақырым аудандық маңызы бар «Самара-Шымкент-Әйтеке би кенті» автомобиль жолын қайта жаңарту
212.	«Қызылорда қаласы әуежайының жаңа халықаралық терминалын салу» жобасы бойынша инвестициялар тарту жөніндегі жұмысты жалғастыру
213.	«Сырдария өзеніндегі Қарлан көпірінің орнына темір-бетонды жаңа көпір салу» жобасының мемлекеттік сараптамасымен қоса ЖСҚ әзірлеуді қамтамасыз ету
	7. Тұрғын үй құрылысы
214.	«Нұрлы жер» мемлекеттік тұрғын үй құрылысы бағдарламасы шеңберінде жалға берілетін, кредиттік тұрғын үй салу жөніндегі жұмысты жалғастыру
215.	«Нұрлы жер» тұрғын үй құрылысы мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылымды дамыту және жайластыру бойынша жұмыстар жүргізу
216.	Барлық көздер есебінен кемінде 778,5 мың шаршы метр тұрғын үй ғимараттарын пайдалануға беруді қамтамасыз ету
217.	Қызылорда облысы Жаңақорған кенті Ы. Алтынсарин көшесіндегі көп пәтерлі тұрғын үйлерге күрделі жөндеу жүргізу
218.	Қызылорда облысы Шиелі ауданы Шиелі кентіндегі Жүргенов көшесіндегі №5 екі қабатты тұрғын үйге күрделі жөндеу жүргізу
	8. Экология
219.	«Көкарал бөгетін сақтау және Сырдария өзенінің сағасын қалпына келтіру» жобасының жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеу және оны салуды қаржыландыру мәселесін орталық мемлекеттік органдармен пысықтау
220.	«Қызылорда су торабын қайта жаңарту» жобасын іске асыруды қаржыландыру мәселесін орталық мемлекеттік органдармен пысықтау
221.	Орталық мемлекеттік органдармен Қызылорда облысы Шиелі ауданының суларын шоғырландыру үшін Сырдария өзенінің Күмісkеткен учаскесінде су қоймасының жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеу және оны салуды қаржыландыру мәселесін пысықтау
222.	Орталық мемлекеттік органдармен Қараөзек ағысында суды шоғырландыру үшін су қоймасын салудың жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеу және оны салуды қаржыландыру мәселесін пысықтау
223.	Көкарал бөгетінде балық қорғау қондырғыларын орнату бойынша жұмыстарды ұйымдастыру (Германия халықаралық ынтымақтастық қоғамының гранты (GIZ))
224.	Қызылорда қаласының айналасындағы жасыл белдеуді күтіп ұстауды қамтамасыз ету
225.	Арал қаласында қатты тұрмыстық қалдықтар полигонының құрылысын аяқтау
226.	Қызылорда облысының Арал және Жалағаш аудандарының 7 елді мекенінде (Жаңақұрылыс, Қызылжар, Қаратерең, Райым, Бөген, Аламесек, Мәдениет) биотермиялық шұңқырлардың құрылысын бастау
227.	Жалағаш ауданы Таң ауылының орталық алаңдарын абаттандыруды қамтамасыз ету
228.	Елді мекендерді сумен қамтамасыз ету мақсатында су шаруашылығы объектілерін тазалау және жөндеу жұмыстарын жалғастыру
229.	Арал теңізінің құрғап қалған түбіне фитоорманмелиоративтік жұмыстарды жалғастыру
230.	Тауарлық балық шаруашылығын (аквамәдениет) дамыту жөніндегі жұмыстарды жалғастыру
	9. Су тасқынына қарсы іс-шаралар
231.	Қызылорда қаласы шегінде «Сырдария өзенінің арнасын тазарту» жобасын іске асыруды бастау
	10. Аумақтық даму
	Облыс орталығы – Қызылорда қаласының дамуы
	Жұмыспен қамту және әлеуметтік қорғау
232.	Қызылорда қалалық халықты жұмыспен қамту орталығының жанынан аз қамтылған отбасыларды қолдау жөніндегі орталық ашу
	Қолайлы бизнес климатты қамтамасыз ету
233.	Нәтижелі жұмыспен қамтуды және жаппай кәсіпкерлікті дамытудың 2017 – 2021 жылдарға арналған «Еңбек» мемлекеттік бағдарламасы шеңберінде Қызылорда қаласында шағын кредит беруді кеңейту
	Адами капиталды дамыту (білім беру, денсаулық сақтау, спорт, мәдениет, этносаясат, қоғамдық тәртіп және басқалар)
234.	«Қызылорда облыстық консультативтік-диагностикалық орталығы шаруашылық жүргізу құқығындағы мемлекеттік коммуналдық кәсіпорны базасын медициналық техникамен жарақтандыра отырып, «Check-up» орталығын ашу» МЖӘ объектісін іске асыруды жалғастыру
235.	«Қызылорда қаласындағы онкологиялық орталықта гистологиялық және иммуногистохимиялық диагностика үшін жабдықтар сатып алу және орнату» МЖӘ объектісін іске асыруды жалғастыру
236.	Қызылорда қаласында теннис орталығының құрылысын аяқтау
237.	«Тасбөгет кентінде дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің құрылысы» жобасының мемлекеттік сараптама қорытындысымен жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеу
238.	Қызылорда қаласының Тасбөгет кентінде дене шынықтыру-сауықтыру кешенінің құрылысын салуды қамтамасыз ету
239.	Жеке инвесторларды тарта отырып, Қызылорда қаласында кемінде 2 мектеп салу мәселесін пысықтау
240.	«Қызылорда қаласындағы №171 орта мектепті қайта жаңарту және жапсарлас құрылыс салу» жобасының мемлекеттік сараптама қорытындысымен жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеу
241.	«Қызылорда қаласындағы Сырдария өзенінің сол жақ жағалауындағы 300 орындық жатақханасы бар 400 орындық физика-математикалық бағыттағы мектеп-интернат салу» жобасының мемлекеттік сараптама қорытындысымен жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеуді аяқтау
242.	«Қызылорда қаласы Махамбет елді мекеніндегі Б.Жүнбаев көшесінде орналасқан №268 мектепке 200 орындық қосымша құрылыс салу» жобасының мемлекеттік сараптама қорытындысымен жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеуді аяқтау
243.	Қызылорда қаласында Ш.Есенов атындағы қосымша білім беру орталығының құрылысын жалғастыру
	Көлік және тұрғын үй-коммуналдық инфрақұрылымды жаңғырту
244.	«Ақпараттық табло» және «Қызылорда қаласында қоғамдық көлікті электронды билеттеу жүйесін орнату» жобасын іске асыру
245.	Қызылорда қаласының УТ-15А магистральды жылу желілерін УТ-17А дейін қайта жаңартуды жүргізу
246.	Қызылорда қаласында 32 үйге жаңғырту жүргізу
247.	Қызылорда қаласының Қорқыт Ата көшесіндегі ІІД КК, Қорқыт ата көшесіндегі «Айтбай» мешіті, Әйтеке би көшесіндегі №5, 8, 10 тұрғын үйлер, Сәтбаев көшесіндегі №10 тұрғын үй, Аймауытов көшесінен бастап Қазантаев көшесіндегі «Жайна» №2 КСС КК дейін өздігінен ағатын кәріздерді қайта жаңартуды бастау
248.	Қызылорда қаласы «Қамқор» № 15 КСС-тен «КЭРМЗ» 2-нитки № 39 КСС-ке дейін қысымдық кәріздерді қайта жаңартуды бастау
249.	Қызылорда қаласында Скаткова көшесі бойындағы Панфилова көшесінен «Универсам» КК-61 КСС №14 дейінгі өздігінен ағатын кәрізді қайта жаңартуды бастау
250.	«Қызылорда облысының Қызылорда қаласында көше жарықтандыру желілерін жаңғырту және пайдалануға беру» жобасын іске асыруды МЖӘ шеңберінде бастау
251.	«Қызылорда қаласындағы Сырдария өзенінің сол жақ жағалау бөлігін электрмен жабдықтау (2-кезек, (220,35 кВ электр желілері және қосалқы станциялар)» жобасының мемлекеттік сараптама қорытындысымен жобалау-сметалық құжаттамасын әзірлеуді бастау
252.	Қызылорда қаласындағы кәріздік сорғы станцияларын қайта жаңарту мен жаңғыртуды аяқтау
253.	Қызылорда қаласы Наурыз елді мекеніндегі су құбыры желілерінің құрылысын жалғастыру
254.	Қызылорда қаласының Белкөл-2 кентінде су жинау қоймасының құрылысын жалғастыру
255.	Қызылорда қаласы Қосшыңырау ауылдық округі Досан елді мекеніндегі су жинау қоймасының құрылысын жалғастыру
256.	Қызылорда қаласы Қарауылтөбе ауылдық округі Қарауылтөбе елді мекеніндегі су жинау қоймасының құрылысын жалғастыру
257.	Қызылорда қаласы Талсуат ауылдық округі Талсуат елді мекенінде су жинау қоймасының құрылысын жалғастыру
258.	Қызылорда қаласы Қызылөзек ауылдық округінің Қараөзек станциясында су жинау қоймасының құрылысын жалғастыру
259.	Қызылорда қаласы Ақжарма ауылдық округі Талдыарал елді мекенінде су құбыры және кәріз желілерінің құрылысын жалғастыру
260.	Қызылорда қаласының Талсуат кентінде ет комбинатын сумен жабдықтау құрылысын аяқтау
261.	«Қызылорда қаласында арнайы медициналық жабдықтау базасының жылыту жүйесін жаңғырту және сервистік қызмет көрсету» МЖӘ жобасы бойынша жұмыстарды аяқтау
262.	Қызылорда қаласындағы «Қызылордажылуэлектрорталығы» нысанын қайта жаңарту және кеңейту жобасының ТЭН әзірлеуді және мемлекеттік сараптамадан өтуді аяқтау
263.	Қызылорда қаласының «Сабалақ» саяжай массивінің «Медик», «Монолит», «Қаржыгер», «Обувщик», «Мелиоратор», «Дорожник» учаскелерін электрмен жабдықтау бойынша жұмыстар жүргізу
264.	Қызылорда қаласы Тасбөгет кентіндегі Жанқожа батыр, Тәуелсіздік, Е.Жүнісов, Ж.Маханбетов, (Есенов және су торабы, Сейтпенбетов және Жүнісов көшелері арасында), А.Оразбаева көшелеріне көше жарығын орнату
265.	Қызылорда қаласындағы денсаулық және демалыс саябағын абаттандыруды жалғастыру
266.	Қызылорда қаласындағы «Сыр-ана» аллеясы аумағын абаттандыру жұмыстарын аяқтау
267.	Қызылорда қаласындағы Бейбарыс Сұлтан-Жібек жолы көшесінен «Қызылжарма» каналына дейінгі магистральды жолдың құрылысын жалғастыру
268.	Қызылорда қаласындағы Сырдария өзенінің сол жақ жағалауындағы «Шіркейлі» арнасы арқылы өтетін көпірдің құрылысын аяқтау
269.	Қызылорда қаласының Сырдария өзенінің сол жағалауындағы «Батыс Еуропа-Батыс Қытай» автожолымен бас көше жолының түйіскен жерінде көлік айрығын салу мәселесін пысықтау
270.	Қызылорда қаласындағы Сырдария өзенінің сол жағалау бөлігіндегі Мұратбаев көшесіндегі қазіргі көпірден «Батыс Еуропа-Батыс Қытай» автотрассасына дейінгі реттелетін қозғалыстың жалпықалалық маңызы бар магистралды көшесінің жолдарын салуды жалғастыру
271.	Қызылорда қаласындағы Сырдария өзенінің сол жақ жағалауындағы қорғау бөгетінің бойында ұзындығы 7,5 шақырым жалпы қалалық маңызы бар реттелетін қозғалыстың (ІІ санатты) магистральды көшесін салуды жалғастыру
272.	Үш жыл ішінде Қызылорда қаласының шетіндегі 140 көшені асфальттау жұмыстарын аяқтау
	Байқоңыр қаласын дамыту
273.	«Байқоңыр» ЕЭА құру жөніндегі тұжырымдама мен келісімнің жобаларын Ресей тарапымен келісуді аяқтау
274.	Байқоңыр қаласында 5 көп пәтерлі тұрғын үй салу мәселесін пысықтау
275.	«Байқоңыр қаласындағы әкімшілік ғимаратты Жастар орталығы етіп қайта жаңарту» жобасының мемлекеттік сараптамасымен қоса ЖСҚ әзірлеуді қамтамасыз ету
276.	«Байқоңыр қаласының сумен жабдықтау және су бұру жүйелерін қайта жаңарту» жобасының мемлекеттік сараптамасымен қоса ЖСҚ әзірлеуді қамтамасыз ету
	Тірек елді мекендерді дамыту
277.	Ауылдағы әлеуметтік ортаны жақсарту, әлеуметтік және инженерлік инфрақұрылымды дамыту және өңірлік стандартқа жеткізу мақсатында «Ауыл-Ел бесігі» арнайы жобасын іске асыруды жалғастыру»: - Жаңақорған кентіндегі тұрғын үйлерге су құбырын жеткізу сервистік желісінің құрылысы; - Шиелі ауданы, Ақмая, Қызылорда қаласы Ж.Маханбетов елді мекенінде 2 мектепті күрделі жөндеу; - Шиелі ауданы, Ақмая, Сырдария ауданы Ақжарма елді мекеніндегі көшелерді жарықтандыру; - Сырдария ауданы Ақжарма, Шиелі ауданы Ақмая, Қызылорда қаласы Ж.Маханбетов елді мекенінің, Жаңақорған кентінің кентішілік көшелерін орташа жөндеу.

ТАНЫМ

«ПЕНИЦИЛЛИН» ХАНЫМ

Сталин дәрігер Ермольеваны не үшін құрметтеді?

1942 жылдың соңына қарай Сталинград маңындағы шайқас барынша күрт сипат ала бастады. Кеңес әскерлері күші басым неміс құрамына қарсы жанқиярлықпен қорғаныс жүргізгеніне қарамастан, Гитлер саяси стратегиялық маңызы бар қаланы жаулап алу үшін қосымша күштерді үдете түскен еді. Қызыл армия үшін осынау қиынқыстау сәттерде Ставканы алаңдататындай хабар түсті.

Жолдасбек АҚСАҚАЛОВ,
«Сыр бойы».

Кеңес әскерінің неміс шептеріне жақын жерде жұқпалы холера (тырысқақ) ауруы белең алып, барлаушылардың дерегі бойынша ол ең алдымен гитлершілер армиясының алдыңғы шебіндегі солдаттар мен офицерлерді жусатып салған көрінеді.

Хабар сол сәтте Сталинге жетті. Не істеу керек? Жұқпалы ауру соғыс кезінде өте қауіпті. Ол тіпті қару, стратегиялық басымдыққа қарамастан жылдам тарайтыны соншалық, соғыс тағдырын әп-сәтте шешіп кетуі мүмкін. Сталинградта бейбіт халық пен қорғаныс әскерлерін қосқанда 800 мың адам бар. Олардың қатарында жау басып алған жерлерден қоныс аударғандардың санын ешкім анық айта алмайтын еді. Сталин КСРО денсаулық сақтау халық комиссары Георгий Метёровты шұғыл шақыртты. Халық комиссары маман ретінде жағдайдың күрделі екенін білгенімен, Сталинге бұл туралы ішкі сырын аша алмады. Себебі Кеңес Одағында сала бойынша кадр тапшылығы қатты сезілетін. Бірліжарымы репрессия кезінде қамалып, Батыстан Шығысқа қоныс аударған фармацевтикалық зауыттар қызметіне әлі толық кірісе қоймаған еді. Бұл кезде АҚШ-та жұқпалы ауруға қарсы дәрі-дәрмектер шығарылып жатты. Алайда соғыстың қысылтаяң сәтінде келісім бойынша оны сатып алуға Кеңес Одағының шамасы келмейтін. Сондықтан алдымен оны шығаруға рұқсат беретін патент сұралды. АҚШ соғыста одақтас мемлекет болғанымен, саясаттың ықпалымен сөзбұйдаға салып, оның патент ақысын 10 млн доллардан 30 млн долларға дейін көтеріп жіберді. Бұл сол уақыттың өлшемімен алғанда көп ақша болатын. Сталин мұндайда ымыраға келе бермейтін. Ішкі мүмкіндіктерді пайдалануды талап етіп, халық комиссарының ұсынысымен осы саланың маманы ретінде біршама тәжірибе жинақтаған дәрігер Зинаида Ермольеваны Сталинградқа жіберуге ұйғарым жасалды.

Дәрігер Сталинградқа келгенде әрбір квартал, көше үшін кескілескен ұрыстар жүріп жатқан болатын. З.Ермольева іске кірісіп кетеді. Қираған зәулім ғимараттың өжіресінде зертхана ұйымдастырылды. Әскери медицинаның орта буын мамандарын егу жұмысына үйретті. Алайда егу жұмыстарына қажетті антибиотиктер тапшы еді. Өзінің соңынан арнайы дәрі-дәрмектер тиелген ұшақ Сталинградқа жетпей жау оғынан өртеніп кетті. Ендігі жерде арнайы препараттарды жергілікті жерде қауырт жағдайда дайындауға тура келді. З.Ермольева адам санасы қабылдауға қиын соғатын шешім қабылдады. Ол өзін арнайы күзету жүктелген солдаттарға зертханаға өлген немістердің мәйіттерін жеткізуді бұйырды. Сонымен бірге шарты сол, олар оқтан қаза тапқандар емес, эпидемиядан өлгендер болуы керек.

Жүректі деген барлаушылар мұны өздерін қорлағандық деп түсінді. Жаудан тірідей «тіл» әкелгендер енді неміс шебіндегі зираттарды жіліктеп, кімнің неден өлгенін анықтау керек пе?!

Барлаушылар мұндай қорлыққа төзбейтінін тағы қайталап айтып, тапсырманы орындаудан бас тартады. Дәрігердің қиналғаны осы тұс еді. Оларға тапсырманың маңыздылығын айтып түсіндірген соң қозғалыс басталды. Шындығында мұндай әдеттен тыс шара жұқпалы аурудан өлгендердің денесіндегі микробтардың тегін анықтап, соған лайықты дәрі препараттарын дайындау үшін қажет болатын. Осылайша Сталинградтың қираған үйлерінің өжіресінде жұқпалы микробтарды жоюға арналған препараттар дайындалып, олармен бейбіт тұрғындар мен солдаттарды егу басталды. Ермольеваның өз құрамындағы орта буын медициналық қызметкерлер тәулігіне 50 мың адамға егу жұмыстарын жүргізді. Қаладағы барлық ауызсу көздері хлормен залалсыздандырылды. Айтпақшы, реті келгенде айта кетейік, Ермольева суды хлорлау әдісін залалсыздандырудың тиімді құралы ретінде Кеңес тарихында алғаш тәжірибеге енгізген дәрігер ретінде тарихта қалған еді.

Сталин берген тапсырманың орындалу барысына сырттай қанығып отырған болатын. Қанағат сезімін сырт көзге сездірмейтін ол алты ай өткенде дәрігерге телефон соғып: «Жұмыс қалай жүріп жатыр, қарындасым?» – деді елеусіздеу ғана. «Қарындасым» деп іш тарта сөйлеудің өзіндік себебі де жоқ емес еді. Ермольеваның әкесі Сталиннің әкесімен аттас, тегі бойынша екеуі де Виссарионович деп аталатын.

– Тапсырма орындалды. Сталинград үшін алаңдамауға болады, жолдас Сталин, – деп жауап қатты дәрігер.

Кейін Ермольева көсемнің қабылдауында болып, оған Сталин сыйлығы тапсырылды. Сыйлықты тапсырып тұрып Сталин: «Қандай өтініш-тілегіңіз бар?» – деді. Көп жағдайда, әсіресе, осындай жауапты сәтте көсем мұндай сауалды әдейі қойып, адамның психологиялық ирімдерге толы құпия сырларын анықтауға пейіл білдеретін. Табиғатынан алғыр, қаншама қиындықты болса да қайсарлықпен жеңіп келе жатқан дәрігер ойланбастан бұрынғы күйеуі, микробиология саласындағы ұстазы, абақтыда отырған Лев Зильберді босатуды сұрайды. Көп нәрседен хабары бар Сталин Ермольеваның Зильбердің оның репрессияға ұшыраған бірінші күйеуі екенін, ал оның басқа әйелмен тұрмыс құрып кеткенін есіне салады. Көсем үшін таңданыс туғызғаны – репрессияға ұшыраған екінші, яғни казіргі күйеуі Захаровты босатуды сұрамай, бұрынғы күйеуінің тағдырына алаңдағаны болатын. Сталин мұның себебін сұрағанда дәрігер: «Ол маған емес, ғылым үшін керек адам», – деп жауап береді. Сталин дәрігердің өтінішін қаншалықты қанағаттандырғаны беймәлім, бірақ оның мемлекетшіл тұлға екенін танып білген еді.

З.Ермольева Сталин атындағы сыйлықты қорғаныс қорына – әскери ұшақ жасау үшін аударды. Есімі әлемге танылған дәрігер жұқпалы ауруларға қарсы медициналық препараттың бірі – пенициллинді Кеңес Одағында тұңғыш қолданысқа енгізген дәрігер болатын. Бұл, шынтуайтына келгенде, үлкен ізденіс пен табандылықтың жемісі еді. Дондағы Ростовтың медицина университетін бітірген ол өмірлік тәжірибе арқылы ғылыми жетістікке жету үшін тынбай ізденді. Тіпті жұқпалы микробтарды сынақ үшін өзіне қабылдап оның сырын анықтады. Аталған жоғары оқу орнында есімдері әлемге белгілі ғалымдардан тәлім алып, 1922 жылы холера эпидемиясы белең алған аймақтарда болып зертханаларда тынымсыз еңбек етті. Міне, сол алғашқы нәтижелер суды хлорлау тәсілін қолдануға түрткі болды. 1925 жылы Мәскеудің биохимия институтының бөлімін басқарды. 1939 жылы Ауғанстанда жұқпалы індет ошағы пайда болып, оның Орта Азия республикаларына таралуын тоқтату мақсатында ғалымдар тобымен Ташкентте үлкен жұмыстар атқарды. Орта Азия халқы дәрігердің еңбегіне тәнті болып, «Пенициллин ханым» деп атады.

Әлемде пенициллинді бірінші ойлап тапқан британ ғалымы Александр Флеминг пен оның отандастары американдық Говард Флори және Эрнст Чейни делінеді. Саясаттың құйтырқы ойындары астасып жатқан XX ғасырда әлемде кеңес дәрігерінің еңбегі бағаланбай, жоғарыда аты аталған батыс ғалымдары 1945 жылы Нобель сыйлығына ие болған еді. Бірақ Зинаида Ермольеваны батыс ғалымдары ашық мойындады. Себебі Кеңес дәрігері пенициллиннен бөлек стрептомецин, тетрациклин, левомецитин, экмолин сияқты отандық антибиотиктерды да ойлап тапқан болатын.

Әлем тарихында соғыс кезінде жұқпалы аурулардан өлгендер саны әдетте майдан даласында оқдәріден қаза тапқандардың санынан асып түскен жағдайлар көп кездескен. XIX ғасырдағы орыс-түрік соғысында жұқпалы аурудан 40 мың солдат көз жұмған көрінеді. Тарихшылардың зерттеуінде, 1943 жылы кеңес ғалымының тұңғыш ойлап тапқан антибиотигі – «крустозиннің» өмірге келуімен кеңес әскері қатарында жұқпалы аурудан қаза болғандар саны күрт азайған. Осыған дейін дәрінің жетіспеуінен емдеуге келетін жауынгерлердің алынған жарақат салдарынан олардың қан құрамына микробтардың еніп кетуі, қаза болуы жиі орын алған еді. Әсіресе, жазылмайтын жарадан қайтыс болудың бір түрі ретінде гангренаны атайды. Дәрі-дәрмектің жетіспеуінен соғыстың алғашқы жылдарында қайта қатарға қосылуға болатын әрбір төртінші жаралы солдат қайтыс болған көрінеді.

Зинаида Виссарионовна Ермольева 1974 жылы 76 жасында дүниеден озды.

Зияткерлік меншікті қорғау – міндет

Адамның бойына біткен шығармашылық потенциалы – ол қиялдың сарқылмайтын ресурсы. Ол материалдық және рухани құндылықтарды қалыптастырады. Тұлғаның шығармашылық қиялынан туған заттарды қолданбайтын адам жоқ. Алайда, шығармашылықтың пайда болуына тікелей қатысты өзіндік автор болады. Бұл зияткерлік жекеменшік ұғымын қалыптастырады. Бұл ұғым елімізге 90 жылдары келген еді. Сонымен зияткерлік меншік дегеніміз не? Менің түсінігімдегі зияткерлік меншік – адамның өзіне тиесілі материалдық емес игілігі. Тұлғалардың өнертабысы, шығаршылық жаңалықтары бірте-бірте дүниежүзінде ел экономикасының дамуының көрсеткішіне айналмақ.

Зияткерлік меншіктің басты сипаттамасы меншікті пайдаланудың жеке құқықтарын тек зияткерлік меншіктің иесі, яғни автор ғана шамалай алуында, сонымен қатар, оның рұқсатынсыз зияткерлік меншікті ешқандай бөгде адам пайдалана алмауында.

Зияткерлік меншік нысандары келесі түрлерге бөлінеді: әдебиет, өнер туындылары мен ғылыми еңбектер; фонограммалар жасау, орындаушылық және радиобағдарламасын жүргізу; адам іс-әрекетінің барлық салалары бойынша өнертабыстар; ғылыми жаңалықтар; өнеркәсіп үлгілері; тауар белгілері, қызмет көрсету белгілері және коммерциялық атаулар мен белгілеулер; жосықсыз бәсекелестіктің алдын кесу шаралары.

Заман ілгерілеген сайын, қоғамда түрлі жағдайлар орын алуда. Контрафактілік әрекеттер, біріншіден, ел экономикасының дамуына кедергі жасаса, екіншіден дүниежүзілік аренада ел атауына өз зиянын тигізуде. Қазіргі қоғамда жоғарыда айтылған мәселелердің барлығы белең алып отыр. Әсіресе тауар белгілері арқылы халықты алдап соғу өте кең таралған.

Мемлекет тарапынан Зияткерлік меншік құқығы саласын дамытуға жоғары деңгейде көңіл бөлінуі тиіс, өйткені дүниежүзілік қауымдастықтың талаптарына жауап беру, авторлық және сабақтас құқықтар мен өнеркәсіптік меншік саласындағы құқықтарды қорғау маңызды факторлардың бірі болып табылады.

Ел аумағындағы тауар белгілерін қорғау және контрафактілік өнімдер саудасына қарсы әрекет ету – кезек күттірмейтін мәселелер. «Жұмыла көтерген жүк жеңіл» дегендей, әрбіріміз өз ісімізге жауапкершілік танытсақ, бұл ұғымды халыққа насихаттасақ, бәріде жақсы болмақ деп ойлаймын.

Л.ЖӘМИЕВА,
Қармақшы ауданаралық әділет басқармасының бас маманы, заңгерлер одағының мүшесі.

Хабарландыру

«Абзал және Компания» ТС күріш алқаптарын өңдеуге арналған «Номини» гербицидін ұсынады. Байланыс тел.: 8(7242) 25-01-01, 8-705-706-70-00. e-mail: abzalcompany@mail.ru

(Қызылорда облысының ауыл шаруашылығы департаментінен сериясы АА005 №0005713 лицензиясы берілген)

(6-3)

Хабарландыру

Қызылорда облысының ауыл шаруашылығы басқармасы, Қазақстан Республикасы Ауыл шаруашылығы министрінің 2018 жылғы 24 мамырдағы №209 бұйрығымен бекітілген «Ауыл шаруашылығы тауарларын өндірушілерге су беру бойынша көрсетілетін қызметтердің құнын субсидиялау қағидаларына» сәйкес, субсидия алу үшін ай сайынғы өтінімдерді қабылдау туралы хабарлайды.

1. Субсидия алуға өтінімдер ағымдағы жылдың маусым айының 1-нен басталады.

2. Субсидия алуға өтінімдер ағымдағы жылдың 20 қарашасына дейін қабылданады.

Субсидия алуға өтінімді «электрондық үкімет» веб-порталына жіберу арқылы жүзеге асырылады.

.

Субсидия алу шарты

Субсидиялар мынадай шарттарды сақтаған кезде төленеді:

1) Ауыл шаруашылығы тауарын өндірушілері Ауыл шаруашылығы министрлігінің веб-порталына суармалы су беру бойынша көрсетілетін қызметтерге субсидиялар алуға ай сайын өтінім беруі (www.Qoldau.kz);

2) өтінімді субсидиялаудың ақпараттық жүйесінде тіркеу;

3) деректері субсидиялаудың ақпараттық жүйесінің «Заңды тұлғалар» немесе «Жеке тұлғалар» мемлекеттік дерекқорларымен ақпараттық өзара іс-қимылы нәтижесінде расталған ауылшаруашылық субсидиялаудың ақпараттық жүйесінде АШТӨ-нің жеке шотының болуы;

4) субсидиялаудың ақпараттық жүйесі мен электрондық шот-фактураларды қабылдау мен өңдеу жөніндегі ақпараттық жүйенің ақпараттық өзара іс-қимылы нәтижесінде суаратын су алу бойынша көрсетілетін қызметтерді сатып алуға жұмсалған шығындардың расталуы (су берушінің тиісті электрондық шот-фактурасының болуы);

5) субсидиялаудың ақпараттық жүйесінде АШТӨ-ге жер пайдалану және (немесе) жеке меншік құқығында тиесілі жер учаскелерінің бүкіл егістік алаңына арналған танаптардың электрондық карталарының тіркелуі.

Субсидияларды есептеу тәртібі

Сатып алынған суармалы судың 1 (бір) $м^3$ (текше метріне) субсидия көлемі күріш жүйелеріне арналған қосымша құн салығымен (бұдан әрі – ҚҚС) қоса бекітілген тарифтен 50%-ын құрайды;

Күріш жүйелері үшін ең төменгі (субсидияланбайтын) құнысыз;

Субсидияланатын суармалы судың көлемі 2003 жылғы 9 шілдедегі Қазақстан Республикасы Су кодексінің 82-бабына сәйкес бассейндер мен облыстар (республикалық маңызы бар қала, астана) бөлігіндегі су пайдалану лимитінен аспауы тиіс.

Хабарламалар

ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2007 ж. 28.06 №204-ө бұйрығымен бекітілген «Жоспарлау алдындағы, жоспарлау, жобалау алдындағы және жобалау құжаттамасын әзірлеу кезінде көзделіп отырған шаруашылық және өзге де қызметтің қоршаған ортаға әсеріне бағалау жүргізу бойынша нұсқаулықтың» 53-тармағына сәйкес «ТузкольМунайГаз Оперейтинг» ЖШС (20-05) «Батыс Тұзкөл кенішіндегі мұнай жинау жүйесі. №№ 8, 63, 65, 77,78, 88, 90, 91, 108, 109, 125, 208, 250, 270, 273, 331, 333, 371, 372, 373 ұңғымалардан 4" аралық құбырлар тарту. СП-10 және 12 спутниктерін орнату. СП-10 және 12 спутниктерінен мұнай коллекторын тарту» ұңғымадан шығарып тастау желілері» жұмыс жобасы бойынша қоғамдық пікірді тіркеу үшін жазбаша ұсыныстар мен ескертулерді қабылдайды.

Жазбаша ұсыныстар мен ескертулер Қызылорда қаласы, Қонаев көшесі, 4 мекенжайында және meruert.srazhadinova@tmgoperating.kz электронды поштасы арқылы қабылданады.

Анықтама алу телефоны: 8(7242) 29-95-40.

***

ҚР Қоршаған ортаны қорғау министрінің 2007 ж. 28.06 №204-ө бұйрығымен бекітілген «Жоспарлау алдындағы, жоспарлау, жобалау алдындағы және жобалау құжаттамасын әзірлеу кезінде көзделіп отырған шаруашылық және өзге де қызметтің қоршаған ортаға әсеріне бағалау жүргізу бойынша нұсқаулықтың» 53-тармағына сәйкес «ТузкольМунайГаз Оперейтинг» ЖШС (20-07) «Батыс Тұзкөл кенішіндегі СП-6, 10, 12, 13 спутниктері мен М-01 манифольдын газбен қамту» жұмыс жобасы бойынша қоғамдық пікірді тіркеу үшін жазбаша ұсыныстар мен ескертулерді қабылдайды.

Жазбаша ұсыныстар мен ескертулер Қызылорда қаласы, Қонаев көшесі, 4 мекенжайында және meruert.srazhadinova@tmgoperating.kz электронды поштасы арқылы қабылданады.

Анықтама алу телефоны: 8(7242) 29-95-40.

***

ҚР Қоршаған ортаны қорғау мнистрінің 2007 ж. 28.06 №204-ө бұйрығымен бекітілген «Жоспарлау алдындағы, жоспарлау, жобалау алдындағы және жобалау құжаттамасын әзірлеу кезінде көзделіп отырған шаруашылық және өзге де қызметтің қоршаған ортаға әсеріне бағалау жүргізу бойынша нұсқаулықтың» 53-тармағына сәйкес «ТузкольМунайГаз Оперейтинг» ЖШС-і (20-08) «Батыс Тұзкөл кенішіндегі №№3, 10, 31, 52, 60, 88, 89, 90, 96, 102, 118, 156, 200, 206, 208, 234, 270, 331, 332, 333, 371, 372, 373 ұңғымаларға, СТП-10, СТП-13 су тарату пунктеріне, СП-10 спутнигіне баратын кірме автожолдар салу» жұмыс жобасы бойынша қоғамдық пікірді тіркеу үшін жазбаша ұсыныстар мен ескертулерді қабылдайды.

Жазбаша ұсыныстар мен ескертулер Қызылорда қаласы, Қонаев көшесі, 4 мекенжайында және meruert.srazhadinova@tmgoperating.kz электронды поштасы арқылы қабылданады.

Анықтама алу телефоны: 8(7242) 29-95-40.

Бақұл бол, ардақты аға

Ұлағатты ұстазға тән үлгі көрсеткен, талай шәкірттердің жүрегінен орын алған ардагеріміз Жаданов Нұрмағанбет Жарылқасынұлы өмірден озды.

Нұрмағанбет Жарылқасынұлы 1942 жылы туған. 1963 жылы Ташкенттің ауыл шаруашылығын механикаландыру және суландыру институтын инженер-механик мамандығы бойынша бітірген. Оқу орнының жолдамасымен Батыс Қазақстан облысы, Тайпақ аудандық механикаландырылған орман шаруашылығында бас инженер-механик болып еңбек жолын бастаған. 1964-1971 жылдары Қазалы аудандық ауыл шаруашылығы басқармасының инженері, аға инженері, бас инженері, Қазақстанның 40 жылдығы атындағы совхоздың бас инженері, Қазалы аудандық партия комитетінің нұсқаушысы, 1971-2005 жылдары Қызылорда ауыл шаруашылығы техникумында оқытушы, зертхана меңгерушісі, циклдық әдістемелік комиссия төрағасы, әдістемелік кеңес төрағасы қызметтерін абыройлы атқарып, құрметті зейнет демалысына шыққан.

Ардақты ұстаз еңбектегі жетістіктері үшін «Ерен еңбегі үшін» медалімен, ҚР Президентінің Алғыс хатымен, облыстың Құрмет грамотасымен марапатталып, «Қазақстан Республикасы білім беру ісінің үздігі» атанды.

Нұрмағанбет Жарылқасынұлының орта және арнаулы орта, кәсіптік білімге қосқан үлесі көп. Ұстаздық қызметінің соңғы жылдарында іс-құжаттардың қазақ тіліне көшірілуіне көп еңбек сіңірді. Қазақстанда тұңғыш рет «Еңбек қорғау» оқулығы қазақ тілінде ағайдың авторлығымен басылып шықты.

Қазіргі жоғары колледж қабырғасында ашылған музейдің алғашқы іргетасын қалаушы да Нұрмағанбет ағай еді. Архив құжаттарын, фотоларды, мәліметтерді Қазалының, Қызылорданың архивтерінен жинақтап, музейдің жасақталуына көп еңбек сіңірді.

И.Әбдікәрімов атындағы Қызылорда аграрлық техникалық жоғары колледж ұжымы Жаданов Нұрмағанбеттің отбасына, туған-туыстарына қайғырып, көңіл айтады. Нұрмағанбет Жарылқасынұлының жарқын бейнесі біздің жүрегімізде сақталады.

И.Әбдікәрімов атындағы Қызылорда аграрлық техникалық жоғары колледж ұжымы.

Мұралық істің ашылғанын хабарлайды

Қызылорда облысы Сырдария ауданының жеке нотариусы Назарова Калдыгул Махашовна 2018 жылдың 12 қыркүйегінде қайтыс болған, Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Тереңөзек кенті, Керейтбаев көшесі №37/1 үйде тұрған азамат Уразалиев Мухамедтің атынан мұралық істің ашылғанын хабарлайды.

Мұрагерлер болса, мына мекен-жайға хабарласуын сұраймыз: Қызылорда облысы, Сырдария ауданы, Алиакбаров көшесі №5, жеке нотариалдық кеңсе.

Хабарландыру

Қызылорда қаласы әкімдігінің «Қызылорда қаласының Тасбөгет кенті әкімінің аппараты» коммуналдық мемлекеттік мекемесі №2 «Бөбек» санаториялық бөбекжай балабақшасы КММ мектепке дейінгі ұйымдарда тауарларды жеткізушіні таңдау жөніндегі конкурсқа қатысуға өтінім берілген әлеуетті өнім берушілер: «Қызылорда – ЭМС» ЖШС және «Ер – Қылыш» ЖШС. Аталған өтінімдері бар конверттерге ашу рәсімі жүргізілді.

Конкурстық комиссия конкурсқа қатысуға «Ер – Қылыш» ЖШС әлеуетті өнім беруші жіберілгенін хабарлайды.

Конкурстық құжаттамаларын қарау №2 «Бөбек» санаториялық бөбекжай балабақшасы КММ 2020 жылдың 20 наурыз күні сағат 9.00-де өткізіледі. Байланыс телефоны: 8(7242) 20-27-70.

www.facebook.com/syrboyi.kz/ https://twitter.com/syrboyi www.instagram.com/syrboyikz

Меншік иесі
«СЫР МЕДИА»
жауапкершілігі шектеулі серіктестігі

БАС ДИРЕКТОР
Аманжол ОҢҒАРБАЕВ
қабылдау бөлмесі тел/факс: 8/7242/ 70-00-36, 40-11-10 (1002)

БАС РЕДАКТОР
Қуат ШАРАБИДИНОВ
қабылдау бөлмесі – тел: 8/7242/ 40-02-17, 40-11-10 (1007)

Бас редактордың орынбасары – 40-11-10 (1053)
Жауапты хатшы – 70-00-81 (1037)

Бөлімдер:
руханият және ақпарат – 40-11-10 (1039, 1040)
экономика – 40-11-10 (1038, 1033)
әлеумет және саясат – 40-11-10 (1034)
жарнама – 70-00-52, 40-11-10 (1058)
есеп-қисап – 70-00-39, 70-00-38
компьютер орталығы және корректорлар – 40-11-10 (1036, 1035)

Қызылорда облыстық «Сыр бойы» газеті ҚР СТ ИСО 9001-2009 «Сапа менеджменті жүйесі» талаптарына сәйкес сертификатталған.
Авторларға қаламақы тапсырыс бойынша төленеді, қолжазба өңделеді және қайтарылмайды. Жариялымдар газеттің түпкілікті көзқарасын білдірмейді.
"АҚ" - ақылы қызмет.
Жарнама мазмұнына жарнама беруші жауапты.

Газет аптасына 3 рет (сейсенбі, бейсенбі, сенбі күндері) шығады.

Газет Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігі Ақпарат және мұрағат комитетінде тіркелген.
Тіркеу куәлігі №12993-Г, 27.08.2012 ж.

Газет редакцияның компьютер орталығында қатталып, "Сыр медиа" ЖШС өз баспаханасында басылды.
Тел.: 8/7242/ 40-06-68.
Газеттің таралымы бойынша 8/7242/ 70-14-08 телефон нөміріне хабарласуға болады.

Редакция мекен-жайы: Қызылорда қаласы, Бейбарыс Сұлтан көшесі, 4 "А". e-mail: syrboyi@yandex.kz / www.syrboyi.kz Таралымы 28791 Тапсырыс №418 Кезекші редактор Айдана ЖҰМАДИНОВА.